

Eşsiz Kahraman Atatürk!

Emin ol, aziz hatıran, sönmez meşale olarak ruhlarımızı daima ateşli ve uyanık tutacaktır.

REİSİCÜMHUR
İSMET İNÖNÜ

Reisicümhur İsmet İnönünün millete beyannamesi

«Büyük Türk milletine:

Bütün ömrünü hizmetine vakfettiği sevgili milletinin ihtiram kolları üstünde Ulu Atatürkün fanî vücudü istirahat yerine tevâ edılmıştır. Hakikatte yattığı yer, Türk milletinin Onun için aşk ve ıftihar dolu olan kahraman ve vefalı göğsüdür.

Atatürk, tarihte uğradığımız en zalim ve haksız itham gününde meydana atılmış, Türk milletinin masum ve haklı olduğunu iddia ve ilân etmiştir. İlk önce ehemmiyeti kavranmamış olan gür sesi, asla yıpranmayan bir kuvvetle nihayet bütün cihanın şuuruna nüfuz etmiştir.

En büyük zaferleri kazandıktan sonra da Atatürk, ömrünü yalnız Türk milletinin haklarını, insaniyete ezeli hizmetlerini ve tarihe hakettiği meziyetlerini ispat etmekle geçirmiştir. Milletimizin büyüklüğüne, kudretine, faziletine, medeniyet istidadına ve mükellef olduğu insaniyet vazifelerine sarsılmaz itikadı vardı. «Ne mutlu Türküm diyene» dediği zaman, kendi engin ruhanın, hiç sönmiyen aşkını ne manalı bir surette hülâsa etmiş idi.

Fena zihniyet ve idare ile geri bırakılmış Türk cemiyetini, en kısa yoldan insanlığın en müttekâmîl ve en temiz zihniyetleriyle mücehhez modern bir devlet haline getirmek Onun başlıca kaygusu olmuştu. Teşkilâtı esası yemizde ve bugün hizmet başında, irfan muhitinde ve geniş halk içinde bulunan bütün vatandaşların vicdanlarında yerleşmiş olan lâyük, milliyetçi, halkçı, inkılâbî, devletçi cumhuriyet, bize bütün evsafı ile Atatürkün en kıymetli emanetidir.

Ufulündenberi Atatürkün aziz adı ve hatırası, bütün halkımızın en candan duygularıyla sarılmıştır. Memleketimizin her köşesinde ve bütün milletçe kendisine gösterdiğimiz samimî bağlılık, devlet ve milletimiz için kudret ve vefanın belâğı misalidir.

Türk milletinin aziz Atatürke gösterdiği sevgi ve saygı, Onun niçin Atatürk gibi b'ir evlâd yetiştirebilir bir kaynak olduğunu bütün dünyaya göstermiştir.

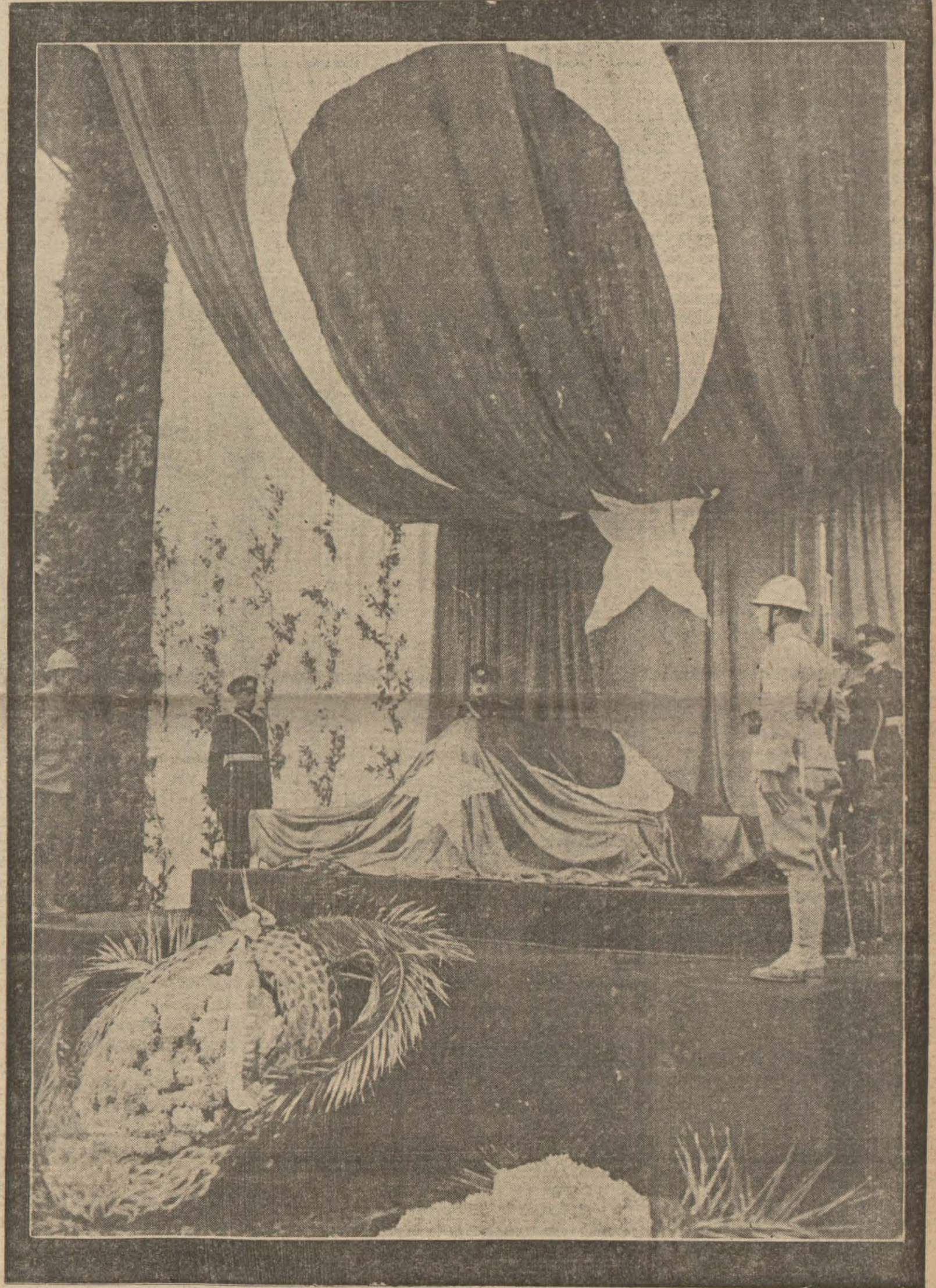
Atatürke tazim vazifemizi ifa ettiğimiz bu anda, halkımıza, kalbimden gelen şükran duygularımı ifade etmeği, ödenmesi lâzım bir borç saydım.

Milletlerarasında kardeşçe bir insanlık hayatı Atatürkün en kıymetli ideal idi. Bütün dünyada ölümünün gördüğü ihtiramı insanlığın âtisi için ümid verici bir müjde olarak selâmlarım. Bu sözlerim, yazılarım ve toprağımızda şövalye askerleri ve mümtaz şahsiyetlerle yazımıza iştirak eden büyük milletlere, Türk milleti adına şükranlarımın ifadesidir.

Devletimizin bânisi ve milletimizin fedakâr, sadık hadimi, insanlık idealinin âşık ve mümtaz siması, Eşsiz Kahraman Atatürk! Vatan sana minettardır.

Bütün ömrünü hizmetine verdiği Türk milletle beraber senin huzurunda tazim ile eğiliyoruz. Bütün hayatında bize ruhandaki ateşten canlılık verdin. Em'n ol, aziz hatıran sönmez meşale olarak ruhlarımızı daima ateşli ve uyanık tutacaktır.

REİSİCÜMHUR
İSMET İNÖNÜ

Ebedî Şef Ankara'da milletle vedalaştığı son gün burada yattı

Cenaze töreni de kendisi kadar vakur, azametli ve ihtişamlı oldu

Herkes ağlıyordu, hattâ 73 yaşındaki ihtiyar İngiliz Mareşalının bile gözleri yaşlı idi

Atatürkün tabutu muvakkat istirahatgâhına konuldu. Şimdi başta İsmet İnönü bulunduğu halde bütün başlar eğik, Büyük Şefi anıyorlar ve Onun hatırasını tazim ediyorlardı. Manzara tarife sığamayacak derecede yüksek ve heyecanlı idi

Ankara 21 — Sabahın saat altısı...falt üzerinde birbirlerini kovalayan o-Karanlık caddelerde mutadın üstün-tomobiller, bir ışık dizisi halinde hep-de bir faaliyet göze çarpıyor. Islak as - (Devamı 3 ncü sayfada)

Reisicümhur İsmet İnönü Büyük Şefin tabutu önünde eğilirken

ATA TÜRKÜN HA TIRATI

Firarının zilletini Türk neferine yükletmek isteyen Generale : "Türk neferi kaçmaz. Kaçtığını görmüşseniz derhal kabul etmelidir ki onun başında bulunan en büyük kumandan kaçmıştır., dedim

- 7 -

Şimdi padişah ve halife Vahdeddin bu zevat ile görüşmüş, memleketin selâmeti için icab eden tedbirleri almış bulunuyor. Vahdeddin demek istiyordu, ki: — Siz vazife ve salâhiyetiniz fevkinde benimle lâübalilik mi etmek istiyorsunuz?»

Bu maksadı anladıktan sonra, Vahdeddin karşısında benim vicdanî vazifem nihayet bulmuştu. Ayağa kalktım. Müsaade talep ettim. Gözlerini kapadı ve hiçbir kelime telâffuz etmeksizin elini uzattı.

Salondan çıktığım vakit Naci Paşa gözlerindeki teessürü okumuş gibi göründü. Kelime teati etmedik, uzaklaştım, Perapalastaki daireme geldim ve düşünmeğe başladım. Hacı zannettiğimiz zatın ziri bağalde haçı çıkmıştı, artık başka bir şey aramak lâzımdı. Birkaç gün daha geçti, vakitsiz kimseyi ürkütmeğe istemediğimden cumaları selâmlık merasiminde, Yıldızın Sultan Hamid yapısı camiiinde ben de ordu kumandanı sıfatıyla isbatı vücud etmekte idim.

Ben Suriyeye gönderiyorlar

Bir gün namazdan evvelde; bir salonda başkumandan vekili Enver Paşa, İzzet Paşa, Vehib Paşa, Balkan muharebesini idare etmiş büyük kumandanlarla beraber namaz vaktini bekliyorduk. Namazdan sonra Naci Paşa zati şahnenin hususî salonunda beni görmek istediğini bildirdi. «Yalnız mıdır?» diye sordum.

— Hayır, dedi, yanında bir iki Alman generali var.

— Rica ederim, dedim, onlar çıktıktan sonra zati şahane ile ben yalnız görüşeyim.

— Ben de bu noktayı takdir ettim, bir kaç defa vukubulan iradelerine münasib cevaplar verdim. Fakat anlıyorum ki sizi bu generaller yanında kabul etmek istemekte mısırdir.

— Mümkünse bir daha teşebbüs ediniz, dedim.

Naci Paşa elinden geleni yaptı ve hatâ padişahın kulağına:

«Generaller gittikten sonra kabul etmeniz münasibdir» demiş. O bilâkis onlar orada iken gelmekle ilgili söyleyince, Naci Paşa bunda bir maksadı mahsus olacağına zahib olarak mavakai bana anlattı.

Vahdeddinin yanına girdim. Ne razık, ne takdîrkâr bir padişah: Henüz ayakta iken, Alman generalleri karşısında kısa bir nutuk söyledi, bu sefer gözleri açıldı: «Çok takdir ettiğim ve emniyet ettiğim bir kumandan!» diyor ve bu sözleri ile beni onlara tanıyordu.

Oturduk, dedi, ki: «Sizi Suriyeye kumandan tayin ettim. Oradaki vaziyetler ehemmiyet kesbetmiş; oraya gitmeniz lâzımdır. Sizden talebim şudur: O tarafları düşman eline geçirmeyeceksiniz! Verdiğim vazifeyi muvaffakiyetle ifa edeceğinizi eminim. Derhal o hıttaya hareket etmelisiniz?»

İradesini tebliğ ettikten sonra, Alman generallerine baktı:

— Bu kumandan dediklerimi yapabilir, dedi.

Zahir halde ne büyük teveccühe mazhar olmuşum, benim yerimde bir ahmak olsaydı ne kadar sevinecekti. Ben ise bir entrikacı karşısında bulunduğumdan ne kadar müteessirdim. Düşündüm, diyeyim ki padişah hazretleri, bana öyle bir vazife veriyorsunuz ki o vazifeyi ifaya memur kumandanlar mevkilerinden ayrılırlar. Beni onların fevkinde bir başkumandanlığa mı memur buyuruyorsunuz? Eğer böyle ise çok iftiharla iradenizi kabul edeceğim.

Fakat şübe etmiyorum, ki bunun farkında bile değilsiniz. Vaktile istifa ederek, haklı sebeplerle bıraktığım bir orduya, ki o ordu bugün mağlûb olmuştur, orada bulunan bütün ordular gibi... Beni onun başına gönderiyorsunuz. O halde bütün bu irade buyurulan vazifeleri yapmağa nasıl muktedir olurum?

Enver Paşayla karşı karşıya

Fakat muhababımın bu zemin üzerinde münakaşa etmeğe değeri olmadığını artık

Nakledenler

Siird Meb'usu merhum Mahmud ve Falih Rifki Atay

1926

En büyük harb adamı en büyük sulh adamı olmasını da bilmişti

kabul etmiştim. Sadece müsaade alıp evvelce terkettiğim salona geldim; orada Enver Paşanın çok mütebessim çehresi karşıma çıktı:

— Bravo, dedim, tebrik ederim, muvaffak oldunuz!

Ve ciddi bir tavırla ilâve ettim:

— Azizim, hiç olmazsa biraz esaslı tedbirler üzerinde konuşalım. Benim bildiğime ve anladığıma göre artık Suriyede ordu, kuvvet, vaziyet isimden ibarettir; beni oraya göndermekle güzel bir intikam alıyorsunuz; sonra teamül harici bir şey yaptınız, bizzat padişaha bana emir verdirdiniz!

Enver Paşa gülüyordu; Vehib Paşa da öyle... Fakat diğer zevat gayri müdrük ve gayri hassas vaziyetlerini muhafaza ediyorlardı. O esnada salonun bir köşesinde demin işaret ettiğim Balkan muharebesi kumandanları hararetili bir muhabere içinde idiler.

Bir büyük kumandan, diyordu, ki:

— Efendim, bu Türk neferlerinden hayır yoktur, bunlar hayvan sürüsüdür. Yalnız kaçmağı bilirler, Allah muhafaza etsin, böyle hissiz bir sürüye kimseyi kumandan etmesin.

Kendi vaziyetimi unutarak onlarla alâkadar oldum. Coşkun mükâlemenin en çok sevilen kumandanına dedim ki:

— Paşam, biz de askeriz, biz de bu orduya kumanda etmiş adamız. Türk neferi kaçmaz; kaçmak nedir bilmez; eğer Türk neferinin kaçtığını görmüşseniz, derhal kabul etmelidir, ki onun başında bulunan en büyük kumandanı kaçmıştır. Eğer siz kaçtığının zilletini Türk neferlerine tahmil etmek istiyorsanız insafsızlık ediyorsunuz.

Muhatabım olan general beni tanııyordu; yahud tanınamazlıktan geliyordu. Bir an durdu, sağında solundaki arkadaşlarına sordu: «Bu kimdir?»

Fısıltılar bu zati tenvir etti, ondan sonra sükût devam etti.

Nablus karargâhında

— Nablus karargâhında ikinci defa yedinci ordu kumandanıyım. İlk isim, çok üzücü ve yorucu seyahatlerle cebheyi dolaşmak vaziyetini tedkik etmek oldu. Bu teftiş neticesindeki kanaatim şu idi ki her şey bitmiştir; yakın felâkete mâni olmak için esaslı tedbir bulmak müşkülüdü.

Düşününüz, yüzlerce kilometre imtidadında bir cebhe üzerinde üç ordu var-

dı, isimleri ordu; zayıf, dağınık bir takım kuvvetler... Daha İstanbuldan harekettikten evvel düşündüğüm şey bu şekilde çıkmak ve hakikate dahil olmaktı. Yani bütün bu kuvvetler kesif bir kütle, ufak ta olsa kıymetli bir kütle halinde tek bir ordu teşkil etmeli idi ve madem ki ben buraya memur ediliyordum, itimadı nefis ile lâzım gelenlere daha evvel İstanbuldan hareketimden evvel bildirdim, ki bu kuvvet benim emrime verilmelidir. Bu yoldaki tekliflerim istihzaya maruz kaldı.

Biliyorsunuz, ki ben Karlsbaddan tamamen iyi olarak gelmiş değildim. İstanbul vasil olduktan sonra gerek orada, gerek karargâha kadar seyahatimde geçtiğim üzüntüler ve bilhassa cephenin çok sıkı ve az zamanda teftiş yüzünden tekrar rahatsız olmuşum; İstanbul'dan çıkışta daha on beş gün olmamıştı; yatağında yatıyordum.

Bir gün erkânı harbiye reisi bernutad bana o günün raporlarını okudu, basit raporlar, her zamanki gibi... Yalnız bu raporlar içinde bir nokta nazarı dikkatimi celbetti:

İngilizlerin taarruzu

Bir İngiliz esirinin ifadesi... Onun delâleti keşfettim, ki bir veya iki gün sonra İngilizler bütün cephe üzerinde ciddi taarruzlarını yapacaklardır.

— Biraz sonra erkânharbiyemi toplu olarak göreceğim, dedim.

Yataktan kalktım. Giyindim; iş odasına giderek bir muharebe emri yazdım. Bu emirde: Düşman 19 Eylül günü akşamı umumî taarruz yapacaktır» diyor ve buna ordumca alınacak tedbirleri zikre diyordum.

Bu emri berayı malûmat grup kumandanı bulunan Liman Fon Sanders paşaya da gönderdim. Çok hürmet ettiğim bu zat benim raporlardan çıkardığım neticeyi bald görmüş ve gülmüş. Maahaza ihtiyattan bir zarar gelmez diye rek bana da fazla bir şey söylemeğe lüzum görmemiş.

Ben verdiğim emrin uğrayabileceği suitelâkkileri tahmin etmiştim; bu sebeble düşmanın işaret ettiğim zamandaki taarruzunu çok dikkatle takip ediyordum. 19-20 Eylül gecesi, kolordu kumandanlarını (İsmet ve Ali Fuad paşalar) telefon başına çağırdım ve sordum:

— Verdiğim emri ve ona göre icabeden tedbirleri aldınız mı?

— Emrinizi yapmıştım, cevabını verdiler.

Ben daha telefon mükâlemesini bitirmeden, düşman topçusu muharebe hatlarımız üzerine ateş etmeğe başladı. Gece muharebe ile geçti; benim ordumun sağ cenahındaki ordu yarıldı, esir oldu ve boş kalan cepheden geçen düşman silvarileri Leyman Fon Sandersin karargâhını bastı, hakikat anlaşılmişti, fakat neye yarar? Ben uzun tafsilât ile izah olunabilir müşkülât içinde nehirlerden geçerek, çöllerden aşarak ordumu Şama kadar getirebildim. Ordum Şam civarında istirahat için toplandı sırada yanımda küçük bir maiyetle Şama giriyordum. Şamın içinde bir gayri tabiiyet vardı, bunun manasını anlamak güçtü. Lâkin ben mektebden erkânharb yüzbaşısı olarak çıktığıktan sonra, ilk menfam olan Şamı tanımış olduğum için, kolaylıkla anladım, ki şehir, bize karşı barid bir huşu net kaplamıştı.

Şamda Liman Fon Sandersi bulacağımı tahmin ediyordum; müşarünileyh Şamı terketmiş, oraya daha evvel gönderdiğim erkânharbiye reisim Sedad beye bir talimat bırakmıştı.

Kumandansız kuvvetler

Bu talimata göre ben ordumu Şamın müdafası için dördüncü ordu kumandanı Mersinli Cemal paşaya terkeceğim ve kendim Rayak civarında kumandansız kuvvetleri emrime almak üzere derhal hareket edeceğim.

Viktorya otelinde dördüncü ordu karargâhı olan odaya girdim. Cemal paşayı buldum, benim aldığım talimattan onun da malûmatı vardı. Yedinci ordu kuvvetlerini kâmilen, kolordu kumandanlarından İsmet beyin emrine vererek kendisine teslim ettim; ben de o gece bir treni mahsusla Rayaka gittim. Hareketimden evvel diğer kolordu kumandanım Ali Fuad paşanın bana iltihak etmesini bildirmiştim.

Rayakta Leyman Fon Sandersle görüştüm. Bana oradaki kuvveti teslim etmek istedi. Hatırlarım ki, Asya kolu ünvanını taşıyan ve bir Alman miralayının emrinde bulunan Alman kuvvetinin karargâhına dahil olmuşuk. Bu karargâh Rayak civarında «Tefnabel» ziraat mektebi binasında idi, güzel ve modern bir bina. Alman miralay evvelâ bize birer soğuk bira ısmarladı. Aynı zamanda Leyman Fon Sanderse parlak Alman kolunun, her

şeye rağmen parlak göstermek istediği vaziyeti harita üzerinde izah etti.

Miralay bey sözünü bitirdikten sonra dedim ki:

— Bu zat benim emrime verildi mi?

— Evet!

«Nerede, ne kadar kuvvetimiz kalmıştır?»

— O halde miralay bey bana cevap veriniz; nerede, ne kadar kuvvetiniz kalmıştır, ve ne vaziyettedir?

Sualim karşısında miralay durdu. — Henüz müsbet cevap veremem, dedi. Çünkü harekât icabı vaziyet biraz meşkûttür.

Dedim ki:

— Miralay bey, bir vatan elden gitmektedir, bunun mes'uliyetini uhdelere almış olanlar meşkûkiyet üzerine binayı müdafaa edemezler. Ben şimdî karar vermek mecburiyetindeyim: Sizin nenize istinad edebilirim, bana söyley misiniz?

Miralay akıllı bir zattı. Ciddi sualim üzerine bir an düşündükten sonra hakikati söylemekten çekinmedi:

— Efendim, dedi, binayı mütaale edilecek bir kuvvet olmadığını kabul etmek muvafıktır.

— Yani karşında bir miralay bey ve maiyetini görüyorum, o kadar...

— Doğrusu budur, cevabını verdi.

— Karargâhlarımıza gidelim, dedim.

Benim karargâhım Rayakta, Leyman Fon Sanders Paşanın ki Baalbekte idi. Gördüğüme nazaran Rayak civarında perakende, intizamını kaybetmiş, maneviyeti kalmamış, bir takım insanlardan başka kuvvet denecek bir şey yoktu. Efendim itimad ettiğim zabıtlar ve kumandanlar vasıtasile derhal toplatıp tensik ettirdim. Bu işleri yaptığım esnada, bir taraftan Rayak istasyonunun kâmilen ateşe verilmesini emretmiştim. İstasyon binalarının ateşi arasında bana haber verdiler: «Bazı ordu kumandanları atla şimale geçti.» Anlaşılmişti ki Şam müdafaa için ordumu kendisine tevdi ettiğim kumandan Şamdan ayrılmıştı. Gene bana haber verdiler ki, düşmana teslim olmağa mecbur kalan ordunun bir kolordu kumandanı buraya gelmiştir. Hiç unutmam; bu kolordu kumandanını yanına çağırdım, dedim ki:

— Siz kolordunuzu bırakıp Beruta gittiniz, oradan da benim yolladığım trenle buraya geliyorsunuz. Kolordu denilen cüzütam kuvvet ve kudret itibarile en büyük cüzütamdır. Bunun kumandanı bir tek neferini dahi kurtarmaksızın, bilâkis heyeti umumiyesini düşman elinde bırakarak, şahsını kurtardığı vakit, esbab ve gerâit ne olursa olsun, kolordu kumandanının aleyhindedir. Şimdi ben size bir iyilikte bulunmak istiyordum. Fakat bir şartla: Henüz kumanda etmek için kuvvei maneviyeniz yerinde midir?

Biraz düşündükten sonra:

— Evet, yerindedir, dedi.

— O halde Baalbekte bekleyen arkadaşımız Fuad Paşanın yanına gidiniz; yarın size tekrar bir kuvvetin kumandanlığı tevdi edeceğim.

Söylemeliyim ki bu zat benim yanımdan ayrılmış, fakat Baalbekte değil, trene binip İstanbula gitmiştir.

O akşam bende şu teyakkuz hâsıl oldu: Bütün cebhelerde ve bütün kuvvetler üzerinde emir ve kumanda kalmamıştır. Adetâ delice bir emir verdim; bu emrin esaslı noktaları şunlardır: «Şamda bulunan bütün kuvvetler benim orada bıraktığım İsmet Beyin [Reisicümhur İsmet İnönü] emri altında, Rayak havâlisinde ki kuvvetler Ali Fuad Paşa kumandası altında şimale hareket edeceklerdir.»

Emrin bir suretini bütün kuvvetlerin kumandanı olan Leyman Fon Sanders Paşaya berayı malûmat gönderdim. Aleyhimde bir isyan olmuş:

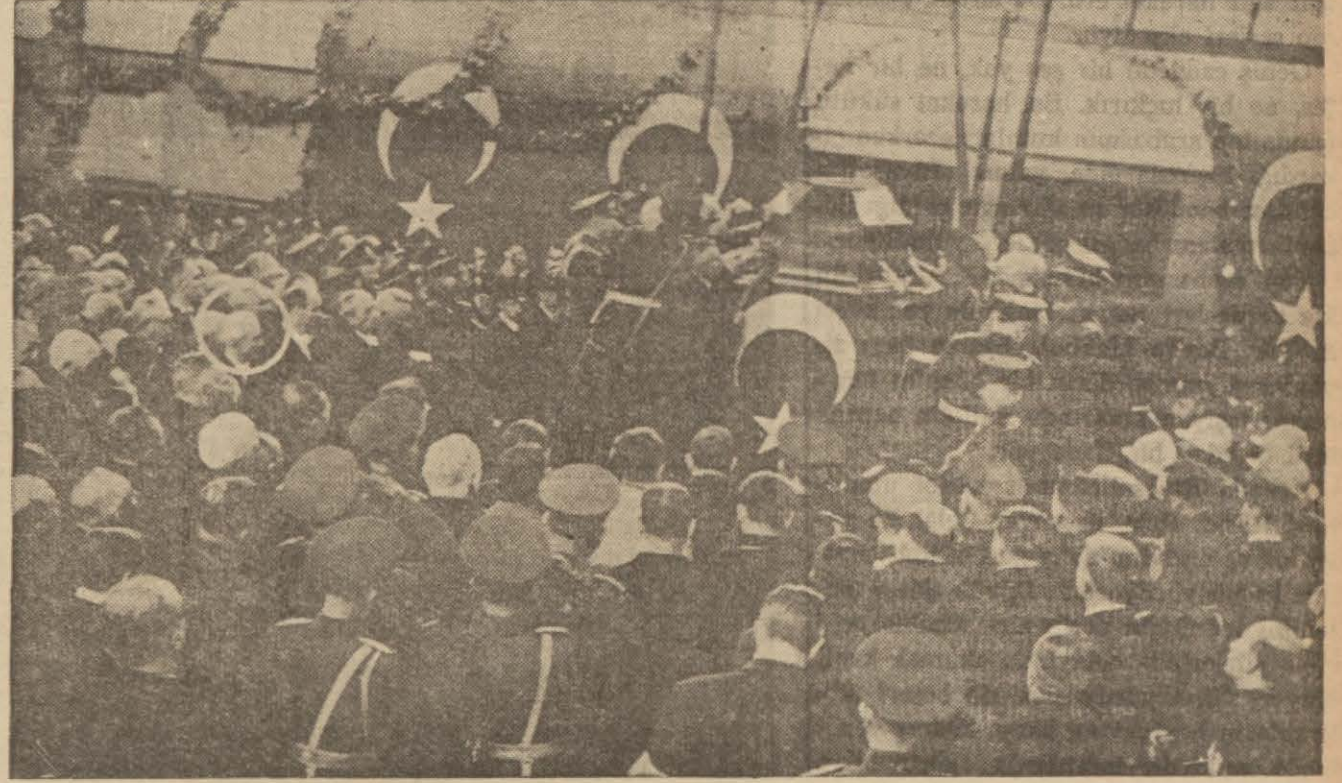
Verdiğim karar tatbik olunacaktır

— Bu adam kimdir ve ne yapıyor?

Ben zaten buna intizar ediyordum

(Arkası var)

Cenaze töreni de kendisi kadar vakur, azametli ve ihtişamlı oldu

Reisicumhur İsmet İnönü, Başvekil ve Vekillerle beraber Katafalkın önünden geçtikten sonra ve Ankara istasyonunda mukaddes tabut trenden indirilirken

(Baştarafı 1 inci sayfada)

aynı istikamete koşuyorlar. Kaldırımlarda telâşla yürüyen siyah gölgeler var.

Şehrin bugünkü erken uyanışı, uykusuz geçen bir gecenin kâbusundan daha evvel sıyrılmak içindir. Bugün Ankara Büyük Atasına son hürmet vazifesini yapacak ve Onu kalbine gömecek.

Saat 6 buçukta

Saat altı buçuğa doğru asker ve polis kuvvetleri Kamutaya giden yolları kesmeğe başladı. Bilhassa Ankarapalası önünde daha kesif bir hareket var. Silindirik şapkalı, frak giymiş birçok insanlar seri adımlarla, fakat matemî bir sükût içinde otele girip çıkıyorlar. Tan yeri ağardı, Ankaranın ufukları bulutlar, ıslak ve nemli bir sabaha açılıyor. Atanın katafalkı günün ilk ışıklarını üstüne çekiyor. Otele protokola dahil ecnebler de gelmeğe başladı. Hepsi Atanın önünden geçerken şapkalarını çıkarıyorlar ve hürmetle eğiliyorlar. Keskin defne ve çam kokuları içinde, çiçeklerle ve yeşilliklerle çevrilen bu dekor, Büyük Atanın atlas bir bayrakla örtülen nâşından heybet ve ihtişam almış gibi vakur.

Saat 7 buçukta

Saat yedi buçuk, memleketlerini temsil eden asker ve diplomat heyetleri birer birer geliyorlar, katafalkın önünde duruyorlar, selâmlıyorlar, matemî bir eda ile, Ankarapalası merdivenlerini çıkıyorlar. Bu ihtiram jestlerinde, Türkün Büyük Dahisine karşı bütün bir dünyanın sempati ve hayranlık ifadesidir.

Saat 8 de

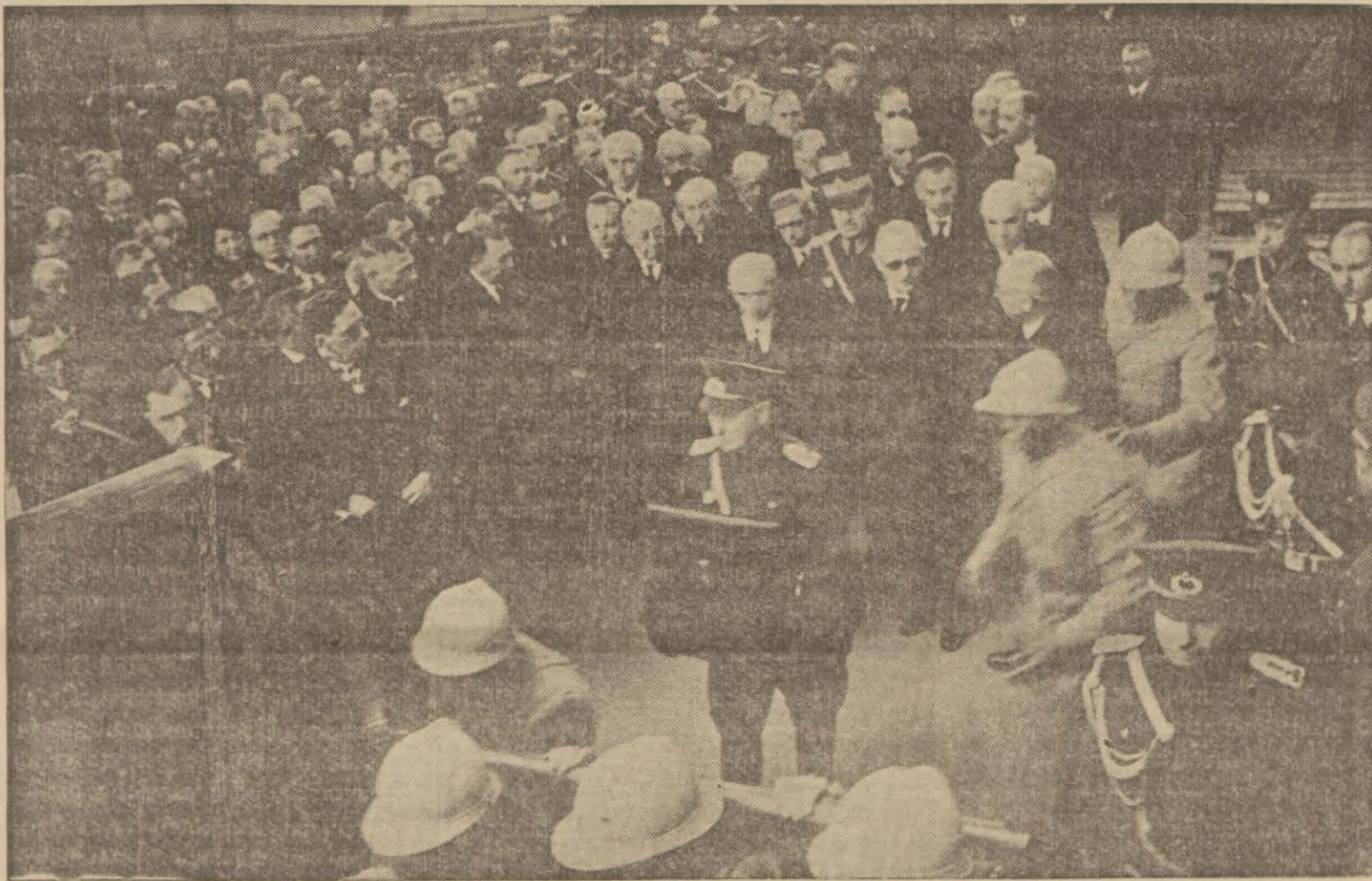
Saat 8 de Ankarapalası büyük salonu bir mahşer manzarası arz ediyor: Dünya milletlerinden pek çoğunun rengârenk üniformaları göze çarpıyor. Birçok gruplar var ve yavaş yavaş konuşanlar arasında hemen dünyanın bütün lisanlarına tesadüf ediliyor.

Saat 9 da

Dokuzda, tektük mebuslar ve generaller de gelmeğe başladılar. Katafalkın sağındaki geçidden Meclis binasına gidiyor ve orada toplanıyorlar. Hepsî Atayı selâmladılar. Gözlerinde bir kızılık ve matem yorgunluğu var.

Gözün alabildiği sahada müteferrik hareketlerden başka ne bir kımıldama ve ne bir gürültü yok. Şehrin hatıta nefes alışında bile ses çıkarmaktan kaçınan bir ifade var. Herkes, yerine, saydığının uykusunu ihlâl etmemek ister gibi sessiz adımlarla gidiyor.

9 buçukta Atatürk ülkesinin her bucağından gelen vilâyetler mümessilleri katafalkın önüne geldiler, eğildiler ve sol tarafa yer aldılar. Biraz sonra da B. M. Meclisi azaları gözüktü. Onlar da Atayı selâmladılar ve sağda durdular.

İsmet İnönü Vekillerle beraber Atatürkün aziz nâşını taşıyan top arabasını takiben İstasyon caddesine çıkarken

9/35 te Orgeneral Fahreddin Altay Ulus meydanında toplanan ecnebi kıtaları teftiş etti. Bulgar kıt'ası Orgeneralin önünde bir selâm geçidi yaptı.

9/40 ta Riyaseticumhur orkestrası gözüktü. Arkasından Atatürkü taşıyacak top arabası geldi. Arabanın önünde beyaz halatları çeken 100 er var. Arkasında da gene beyaz halatları tutan 50 kadar er sayılabilir.

Katafalkın etrafında ihtiram nöbetini bekleyenler son defa değişti. Nöbet bekleyen sübaylar, büyük üniformalarını giymiş dört generale mevkiilerini terk ettiler ve Atatürkün son defa kılıçlarıyla selâmlı olarak çekildiler.

Saat 9,50 de

Saat 9,50. Büyük Kurtarıcının nâşını top arabasına nakletmek için hazırlıklar başladı. Yaverler katafalkın üstündeki atlas bayrağı kaldırdılar. Tabutu arabaya kadar götürecek 12 Kamutay azası iki tarafta altışar olarak dizildiler.

Tabut biran içinde ellerin üstünde görüldü. Büyük ve Ölmez Şefi bu son seyahatinde baş üzerinde taşıyarak tarihî vazifeyi yapmak, Onun kendisi eseri olan Büyük Millet Meclisine ve onun muhterem mümessillerine düşüyordu. İşte Meclisin temsil heyeti: Nâşid Uluğ (Kütahya), Mehmed Somer (Kütahya), Eyüb Danişoğlu (Trabzon), Kenan Ural (Manisa), Hasan Âli Yücel (İzmir), Hikmet Işık (Erzincan), Hilmi Çoruk (Mardin), Zühtü Akın (Kırklareli), Galib Pekel (Tokat), Hamdi (İstanbul), Osman (Manisa), Atf Bayındır (İstanbul).

İşte tabut bu suretle top arabasına götürüldü ve yerleştirildi. Bu sırada

Ankarapalasta toplanmış bulunan ecnebi devletler mümessilleri de yer almış bulunuyorlardı.

Saat 10 u 10 geçe

Onu on geçe top arabasının önünden ihtiram geçidi başladı. En önde mızraklı süvariler geçtiler. Sübaylar kılıçlarıyla Atayı selâmlıyorlar, mızrakları aşağıya çevrilmiş erler, katafalkı Büyük Başbuğlarına dönük, vakur bir hüznün içinde geçiyorlardı. Onları önde sancaklarıyla topçular ve Muhafız alayı takib etti.

Genç Harbiyeliler Atalarının önünden metin, fakat hüznü sararmış bir yüzle geçtiler. Yarıncı sübaylarında, şanlı orduyu zaferden zafere koşturan Büyük Başkumandanın içten duyulmuş matemî sarıh bir ifade halinde okunuyordu.

Saat 10,35 te

10,35 te ecnebi devletlerin gönderdikleri ihtiram kıt'alarının geçişi başladı. Türkün kuvveti, Türkün faziletini bütün bir cihana tanıtarak, yarattığı esere medenî dünyada yer ayırtan Büyük Şefe son hürmeti ifaya koşanlar, Atatürkü bayraklarla ve kılıçlarla selâmladılar.

Kıt'aların ilerisinde giden kumandanlar kılıçlarıyla Atatürkü selâmlıyorlar ve her milletin bayrağı top arabasının hizasına geldiği zaman eğiliyorlar.

En önde alfabe tertibile Almanlar geçtiler. Önlerinde bir bahriye bandosu gidiyor, bir deniz kıt'ası, sert ve muntazam adımlarla onları takib ediyordu. Arkalarından Bulgarlar geçtiler. Siyah bir kılıf içinde sarılı duran sancakları Atatürkün önünde hürmetle eğildi ve geçti.

Bulgarlardan sonra Fransız deniz-

cileri geçti. Bölükler top aramasının önünden geçerken her bölüğün sübayı kumanda veriyor ve başlar hep birden Büyük Ölüye çevriliyordu.

Onları müteakib Büyük Britanya kıt'alarının önünde giden bando gözüktü. Arkadan deniz kıt'ası, daha geriden bir piyade kıt'ası. Onlar da, Fransızlar gibi, bayrakla ve başlarını çevirerek selâmladılar.

Yunanlılar, bir piyade ve bir deniz kıt'ası ile, bayrakları ve kılıçlarıyla Atatürkü selâmladılar. İran kıt'ası da intizam ve hürmetle geçti. Atatürkü bayraklarla ve kılıçlarla selâmladı. Rumenler bir deniz kıt'ası ile temsil ediliyorlardı. Onlar da bayraklarıyla Büyük Ölüye selâmladılar.

Sovyetler birliğini temsil eden kıt'a da denizcilerden mürekkepti. Onlar da ileri doğru uzattıkları süngülerle Atatürkü hürmetlerini eda ettiler. En geride Yugoslav kıt'ası vardı ve bayraklarını eğerek nâş selâmladılar.

Misafirlerin geçişi bittikten sonra bir deniz kıt'amız sert adımlarla geçti.

Saat 10,40 da

Saat 10,40. bir kumandayı müteakib Büyük Ölüye hâmil bulunan top arabası (Devamı 4 üncü sayfada)

Fanı Mustafa Kemali muvakkat istirahatgâhına bıraktık, fakat ebedî olan Mustafa Kemal bu müzerin dışındadır

Yazan: Nusret Safa Coşkun

Ankara, 21 (Telefonla)

Hayır, muazzez sandukayı taşıyan ve 60 Mehmedciğin çektiği top arabası, Ankara caddelerinden değil, bütün milletin kalbini yırtarak üzerimizden geçti. «Onu ebediyete bıraktık» demiye dilim varmıyor. Onu milletin ve insanlığın kalbine gömdük.

Yağmur zaptedilmek istenilen yöz yaşlarını andıran hafif bir çiseyle Ankaranın yanaklarından dökülüyor. Gök yüzünde siyah bulutlar birbirinin eteği ritim tutmuş doluyorlar. Onlar da büyük insanı tevaf ediyorlar. Masum dolaşmaları, koyu siyah renkleri Türk milletinin ızdırabını sembolize ediyor.

Evet, Büyük Ata ile bugün son ve dalaşma günümüzü. Onun ölüsü bile bizi teselli eden bir varlıktı. Bu müdhiş teselli de elimizden gitti. Şimdi hakikatin zalim yüzü ile ve tam manasile karşı karşıyayız.

Dün gece Ankara hiç uyumadı. Halka tahsis edilen yerler gece yarısında doldu. Sabaha karşı taşı. Cenaze törenine yakın zaptedilmez bir hal aldı.

Tören Atatürk kadar vakur, Atatürk kadar azametli, Atatürk kadar ihtişamlı oldu. O iki metrelik abanoz tabut içinde bile dimdikti.

Arkasını takib eden kalabalığa baktım. Dünya siyasetinin rotasını evvelâ kılıcının, sonra da zekâsının ve insanlığının

ucuna bağhyarak değiştiren en Büyük İnsanın peşisıra koca bir dünya yiriyordu.

Hükümet reisleri, mareşalleri, nazırları, generalleri, sefirleri ile, askerleriyle... Türkiyeyi yaratan adamı memleketinin ebedî sulh ve selâmet esen havasında rahat ve müsterih uykusunu uyuyacağı yere kadar onlar da bizim kadar mahzun, mükedder ve mağnum teşyi ettiler.

Koca Britanya filed mareşalı, lordu, saray nazırı ve hepsinin üstünde, kraliçe temsil eden 73 lük soğukkanlı İngiliz bile ağlıyordu.

Halk mı? Yalvarırım bunu sormayın bana... Kalbinizi değerler de feryad etmez misiniz? Gözlerinizi oyarlar da inlemez misiniz?

Halk... Yeniden yağurduğu insanları mı soruyorsunuz? Nasıl anlatayım? Dış çöktü, secde etti, saçını başını yoldu, duyacakmış gibi bağırды, hiçkırды, dövündü, ızdırabdan bir yanardağ gibi indifa etti gürlüdü.

O bu akşam yeni bir âlemin başmısadır. Onu bembeyaz ipekler içinde sihirli bir âleme benziyen müzenin salonuna bırakırken hemen müzenin önündeki heykele baktım. Şaha kalkmış ata ile dünyaya meydan okuyordu. Fanı olan Mustafa Kemali gömdük. Fakat ebedî olan asıl Mustafa Kemal, bu müzenin dışındadır.

Nusret Safa Coşkun

Cenaze töreni de kendisi kadar vakur, azametli ve ihtişamlı oldu

(Baştarafı 3 üncü sayfada)

ağır ağır hareket etti. Bu sırada uzaktan top sesleri aksediyor.

Geniş caddede bir ses yok, ne bir nefes, ne bir hıçkırık. Bu hareket sükutu içinde top arabasının kumları ezerken çıkardığı hişirtmelerinde, yalnız Riyaseti - cümhur bandosunun ağır ağır çaldığı Şopenin matem havası göklere yükseliyor...

Top arabasının arkasında Atatürkün kız kardeşleri Bayan Makbule ve zevci geliyor. Bayan Makbule baştan başa siyahlar giyinmiş, derin bir hüznün manasını taşıyan etvarında milletin acısına intibak eden bir ifade var.

Arkada Riyaseticümhur kâtibi umumi Hasani Rıza, başyaver Celâl ve yaverler ve on adım daha geride Reiscümhur İnönü yürüyorlar.. Büyük Şefin matemini İnönünün derin bir ıztrabla gerilen yüzlerinde kolaylıkla okumak kabil oluyor, fakat yürüyüşlerinde beşerî ıztrabların her nevine karşı, kaderi yemeğe muktedir insanlarda görülebilen bir enerji ve tahammül var.

Biraz arkasında başvekil Celâl Bayar mahzun adımlarla ilerliyor. Kısa bir fâsıla, ve misafir heyet reisleri, delegeler ve sefirler: Afganistan, Arnavudluk, Almanya, Belçika, Bulgaristan, Çin, Danimarka, Mısır, İspanya, Estonya, Amerika, Finlandiya, Fransa; İngiltere; Yunanistan, Macaristan, Irak, İran, İtalya; Japonya, Letonya, Litvanya; Norveç, Hollanda, Polonya, Romanya, İsveç, İsviçre, Suriye, Çekoslovakya; Sovyetler birliği, Yugoslavya bu kalabalık heyetler içinde temsil ediliyorlar. Ayrıca Milletler Cemiyetinin, Fransız - Suriye manda idaresinin, dünyu umumiyenin mümessilleri de var.

Büyük üniformalarını giymiş bu heyetlerin matemli bir ihtişam arzeden kadrosu içinde şayani dikkat simalar göze çarpmaktadır.

İşte şah Veli Han.. Dost Yunanistanın başvekil eksenlâns Metaksas. Sevimli diplomat von Neurath, Türk dostu Sarraut, Potemkin.. Hüznü yüzünün ifadesinde okunan Baron Aloisi.. Amiral Pound, General Panof, General Daskalof yanyana yürüyorlar. Arnavudluk adliye nazırı B. Şat'u başını önüne eğmiş, mahzun adımlarla ilerliyor. General Domestika, General List, General Hutzinger, Amiral Yumoşev, General Buskay, General Keller, albay Kollet bir sıra halindedir. Kalabalık arasında Emir Âdil Arslan, Milletler Cemiyetinin mümessilleri Valters, İgnides, Bay Erm de göze çarpıyorlar. Bunların hepsini ayrı ayrı yazmak madeten kabil değil.

Misafir delegelerini kamutay âzaları takip ediyor. Ön safta Kamutay başkanı Abdülhalik Renda ve vekiller var, hepsi, tarif edilemeyecek derecede derin bir hüznün içinde, yavaş adımlarla ve kütle halinde ilerliyorlar.

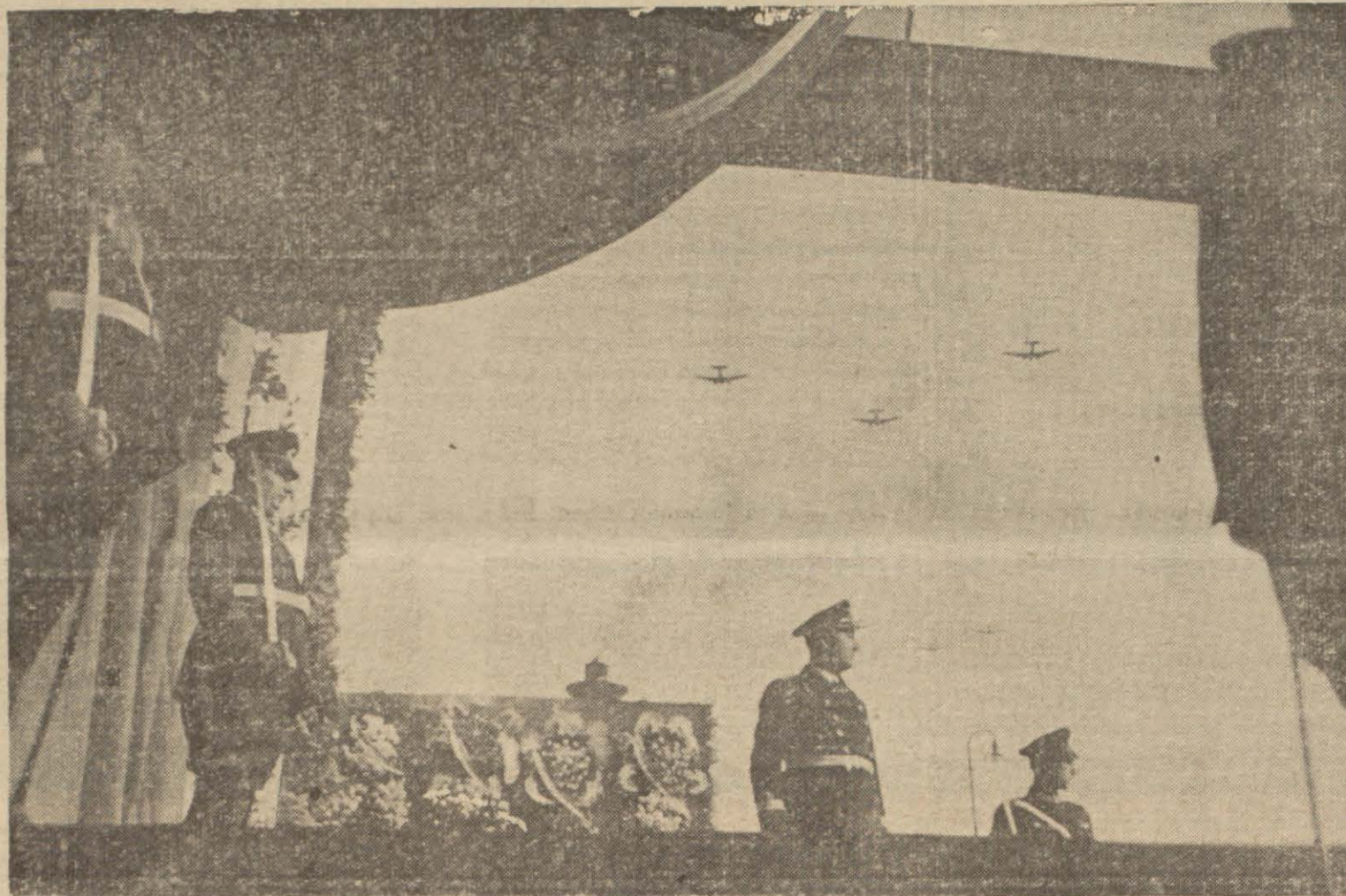
Atatürkün tabutu müzeye gelinceye kadar bütün güzergâh boyunca birleşmiş olan ve acıdan, ıztrabdan yoğurulmuş olan ve sessizce inliyen halk kütlelerinin arasından geçti. Tabut saflar önünden ağır ağır uzaklaşınca geride kalan halk yığınları daha sıklaşarak tek bir vücut halinde Büyük Atasına son vedayı yapmakta idi.

Atatürk'ün tabutu muvakkat istirahatgâhında

Şefin tabutu, kendisine son ihtiramı ifa için saf tutmuş Türk ve ecnebi kıtaatının arasından geçerek, orada, Etnografi müzesinde hazırlanan muvakkat istirahatgâhı önüne geldiği zaman, cenaze alayının arzettiği manzara çok ulvî ve son derecede muhteşem oldu. Artık buraya herkesin, Büyük Şefle, Atasına, son vedasını yapacağı noktaya gelmiş bulunuyordu. Millet Meclisi önündeki katafaktan buraya gelinceye kadar yekpare bir granit parçası halinde kahraman Başbuğlarının tabutunun bulunduğu top arabasını çeken erler Halkevi ile müzenin arasında durduğu zaman Ona, günlerdenberi refakat etmekte olan silâh arkadaşları tabuta karşı cephe aldılar ve selâm verdiler. Bu anda gözlerimize Halkevinin, müzeye nazır cephesindeki balkonda, Mareşal Birdwood'un teessürden takallûs etmiş asker çehresi çarpı. Rahatsızlığı dolayısıyla cenaze törenine iş-

Meşalelerin ışığında Onun ve Mehmedciğinin heykelleri

Şayyarelerimiz Büyük Ölümlü selâmlarırken

Atatürkün aziz nâşi top arabası üstünde istasyondan ayrılırken

tirak edememiş olan mareşal, Büyük Şefe son tazimini burada yapmakta idi. Tabut arabadan indirilerek müzeye girilinceye kadar arkasında yaver, elinde mareşal âsası olduğu halde rasme ihtiramı ifa etti.

Top arabasının tevakkufu üzerine Büyük Önderin yaverleri ve maiyet sūbayları tabutun üzerindeki Türk bayrağını

ve örtüyü aldılar. Şefin tabutu zaferden zaferden koşturduğu Mehmedciklerle, komutanların ve sūbayların omuzları üzerinde yükseldi. Ve ağır ağır müzenin medhaline doğru ilerlemeye başladı.

Medhale doğru yükselen mermer basamakların sağ tarafında Türkün Büyük evlâdına karşı milletlerinin, devletlerinin sonsuz saygı ve sevgilerini ve onun gay-

bubetinden dolayı Türk ulusuna taziyeler bildirmek için gelen fevkalâde heyetlerle, kordiplomatik, sol tarafında ise, Vekiller Heyeti, Millet Meclisi azaları, merasime iştirak eden diğer zevat bulunmaktadı. Tabut, Mehmedciklerin, generallerin, sūbayların elleri üstünde ve omuzlarında Türk ulusunun ve dünyanın bu değerli mümessillerinin son tazim te-

zahüratı arasında geçerek, oraya müzeye girdiği zaman Şefin hemşiresi, Reiscümhur İsmet İnönü ve B. M. M. Reisi Abdülhalik Renda, Başvekil Celâl Bayar, Büyük Erkânharbiye Reisi Mareşal Çakmak, tabutun konulacağı kaidenin önünde yer almış bulunuyorlardı.

Tabut, müzenin tam orta kısmını teşkil eden ve yukarıdan aşağıya beyaz muslinlerle kaplanmış olan sa'lonun ortasındaki kaideye gene silâh arkadaşlarının elleriyle kondu. Ve gene bu ellerle üzerine şanlı bayrağımız örtüldü.

Şimdi başta Cümhurreisi İsmet İnönü olduğu halde, bütün başlar eğik, derin bir huşu içinde Büyük Şefi anıyorlar ve Onun hatirasını taziz ediyorlar. Manzara, tarife sığmıyarak derecede yüksek ve heyecan verici...

Atatürkün her tarafı beyazlara bürünmüş olan bu istirahatgâhında ruhlara sükun veren, teselli sunan bir hava esiyor. Bütün gözler ve kalbler siyah bir zemin üstünde yükselen beyaz bir kaide üzerinde yatan bayrağa sarılı Atatürkün tabutunda... Kimse ne gözünü, ne kalbini Ondan ayıramıyor. Reiscümhur İsmet İnönü, Önderin tabutu önünde uzun bir vakfeden sonra Millet Meclisi Reisi, Başvekil ve Mareşal ile birlikte Atanın istirahatgâhından ayrıldılar. Ve ondan sonra da baş ve ayak uçlarında uçar meşalenin yandığı ve dört sūbayın yalnızlık nöbet beklediği Büyük Kurtarmanın tabutu önünde Millet Meclisi azalarıyla kara, deniz ve hava kuvvetlerine mensub komutanlarla, sūbayların ve hükümet erkânının veda ve tazim geçişleri başladı. Ve herkes büyük bir sükun içinde gözyaşlarını içlerine akıtıyorlar. Şefin önünden geçti.

Son Dakika

Yugoslavya ve Romanyada matem

Yugoslav Başvekil beyanatta bulundu, Romanyada mektepler tatil edildi

Belgrad 21 (A.A.) — Avala ajansı bildiriyor:

Başvekil ve hariciye nazırı B. Stoyadi novic bugün Avala ajansının mümessiline aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

— Yeni Türkiyenin kurucusu büyük dostumuz Atatürkün cenaze merasiminin yapıldığı şu anda, krallık hükümeti ve bütün Yugoslav milleti namına, dost ve müttefik Türk milletine maruz kaldığı acı için en derin sempatilerimizi arz etmek isterim. Atatürk, devrimizin en büyük adamlarından biridir. Şahsında en yüksek şovalye ve büyük adam meziyetlerini taşıyordu.

Türk tarihinin en vahim anlarında, yurdunun mevcudiyetini kurtararak ona yeni Türkiyenin bütün sosyal, politik ve ekonomik hayatının ana ıslahatında daimî temeller verdi.

Bu bahis ve Onun idaresinde o kadar muvaffakiyetle yapıldı ki, modern Türkiye Cumhuriyeti dünyanın terakkisever devletleri arasında bugün mühim bir amil teşkil etmektedir. Atatürk memleketimize karşı emin ve kıymetli dostluk hisleri beslediği gibi Yugoslav milleti de yeni Türkiyenin Atasına ve Onun kahraman milletine karşı daima aynı hislerle mütehasis olmuştur. Büyük Ölümlü katabalkı önünde fikren büyük bir acı ile eğilerek, Türkiye Cümhur Başkanı İnönü ve bütün Türk milletine derin sempati ve dostluk hislerimizi ve Atatürk eserinin gelecekte bütün insanlığın nefline olarak yapılması temennisini arz ederim.

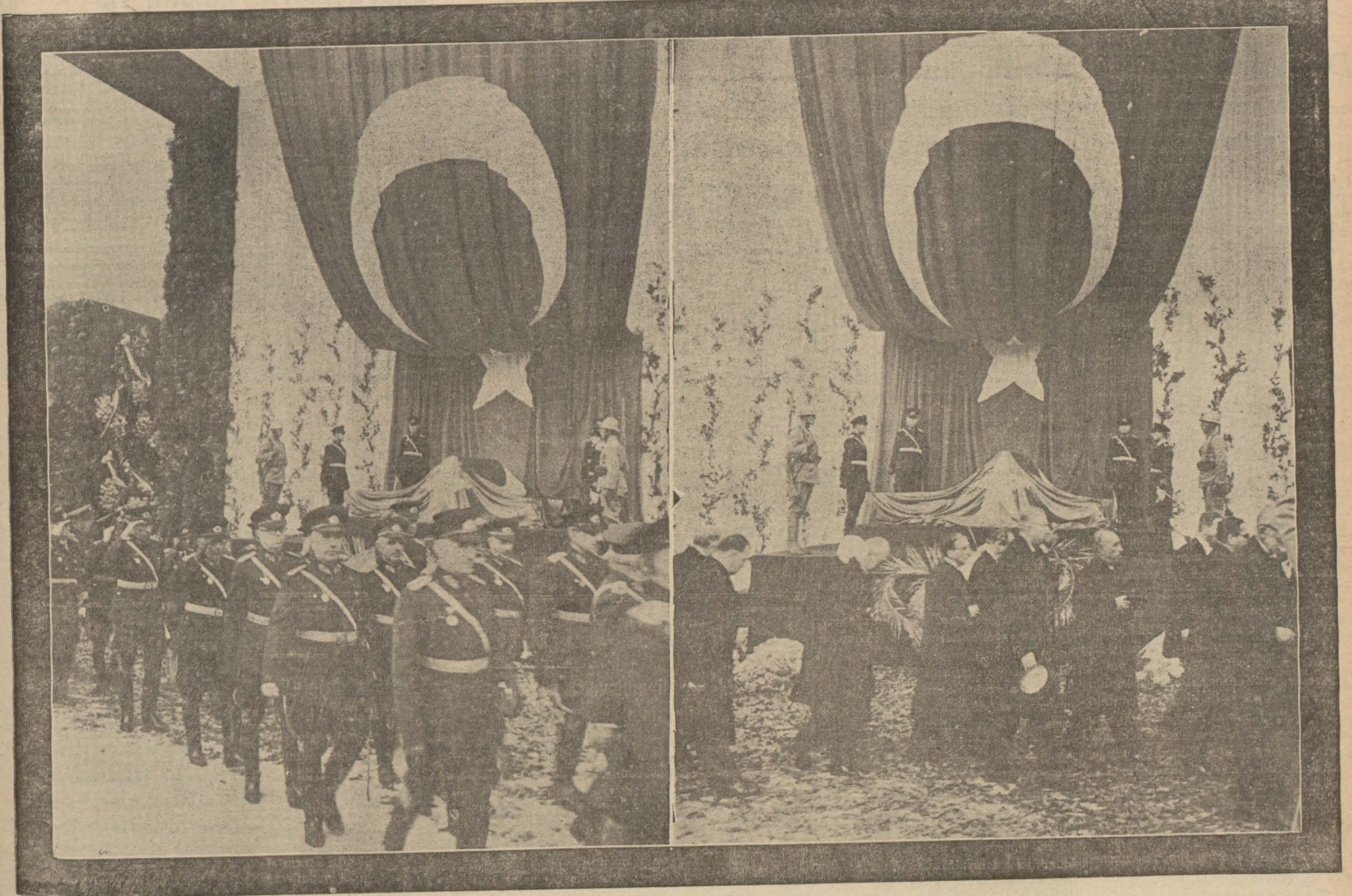
Romanyada

Bükreş 21 (A.A.) — Rador ajansı bildiriyor:

Romanya, Türkiyenin matemini tamamen paylaşmaktadır. Atatürkün cenaze merasimi yapıldığı bugün, bütün memlekette resmî ve hususî binaların üzerinde matemli Türk ve Romanya bayrakları, kardeşlik hislerini temsil etmektedir.

Hükümetin emri ile mekteplerde dersler tatil edilmiş ve muallimler tabute Büyük Ölümlü şahsiyeti hakkında konferanslar vermişlerdir.

Eşsiz Kahramanın cenaze töreninden intıbalar

Ankaradaki katafalkta, saygı ve kumandanlar, Ebedi Sefin aziz nâşını selâmlarlarken

Bütün Ankaralılar dün bu halde idiler: Saylav Aka Gündüz Büyük Ölüyü selâmladıktan sonra

Katafalkta Reiscümhur İsmet İnönünün çelengi

Büyük Ölünün mukaddes nâşını isşasyondan Meclise naklediliyor

● Diğer resimler 7 inci sayfadadır ●

İstanbul and içti

Dün Büyük Millî Kahramanın aziz nâşının Ankaradaki ihtiram mevkiine konması münasebetile şehrimizin muhtelif yerlerinde matem törenleri yapıldı

Taksimdeki toplantıdan bir izlenim

Ebedî Şef Atatürkün aziz nâşlarını ihtiva eden mukaddes tabutun Ankaradaki ihtiram mevkiine nakli münasebetile dün şehrimizde muhtelif yerlerde matem tezahüratı yapılmıştır.

Öğleden evvel Halkevlerinde toplantılar olmuş ve Atatürkün hayatı, memleketi nasıl uçurumdan kurtararak yükselttiği hakkında söylevler verilmiştir.

Öğleden sonra saat 14 de Taksim ve Harbiye meydanları Gülhane parkında da üç büyük tören yapılmıştır.

Taksimdeki tören

Saat ondan itibaren büyük bir halk kütlesi Taksim meydanına akın etmeğe başlamış ve âbide etrafındaki meydanlığı doldurmuştur. Meydanda jandarma ve polis noktaları tarafından inzibat tedbirleri alınmış ve vesaiti nakliye durmuştur. Saat 13 ten itibaren Beyoğlu kaymakamı ile, Parti, vilâyet ve belediye erkânı, Halkevi reisi ve azaları âbide etrafında toplanmışlardır. Törene saat 14 de başlanmış ve borazanın verdiği (ti) işaretinden sonra âbideye muhtelif teşekküller namına çelenkler konulmuştur. Bundan sonra Şehir bandosu tarafından İstiklâl marşı, Şopen ve Bethovenin matem havaları çalınmış, bunu müteakib Parti namına avukat Meki Hikmet hazırlanan kürsüye gelerek bir söylev vermiştir. Meki Hikmet Atatürkün hayatı, onun ağızından 19 mayısı anlatmış, başardığı büyük inkılabları tebarüz ettirmiş ve:

«Atatürk ölmedi, ölmeyecektir» sözleriyle söylevini bitirmiştir.

Meki Hikmetten sonra belediye adına Beyoğlu Halkevi başkanı Ekrem Tur kürsüye gelmiş ve çok heyecanlı bir söylev vermiştir.

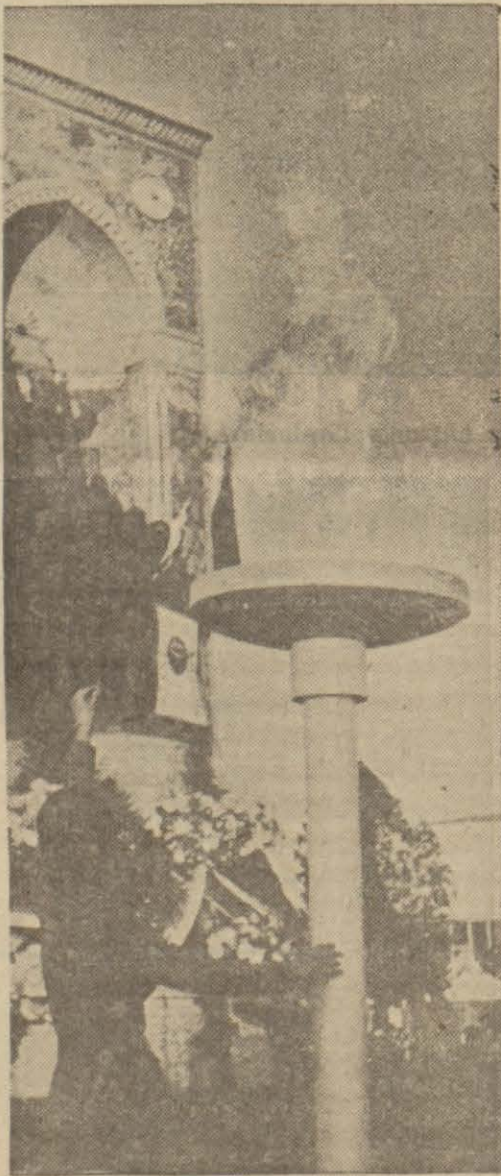
Ekrem Turun söylevini müteakib Şehir bandosu tekrar matem havaları çalmış, bundan sonra Halkevi namına Osman Sipahi ve halk adına da Kemal Bakı birer söylev vermişler ve Atatürkün vecizelerinden, onuncu yıldaki nutuklarından parçalar ve Türk gençliğine hitabesini okumuşlardır.

Bütün söylevler büyük bir heyecanla dinlenmiş, Şehir bandosunun nutuk aralarında çaldığı matem marşları meydanı dolduran binlerce halkı bir tek göz gibi ağlatmıştır.

Nutuklardan sonra halk and içmeğe davet edilmiş ve bütün vatandaşlar hep bir ağızdan:

«Biz Türk milleti, Atatürkün inkılablarına, Onun cumhuriyetine ilelebed sadık kalacağımıza şerefimiz, namusumuz ve Türklüğümüze adına söz verip and içiyoruz» diyerek and içmişlerdir.

And müteakib tam saat 16 da Beyazıt ve Galata kuleleriyle Kadıköyündeki Sirenler, Denizbank ve şirket vapurları düdüklü çalmağa başlamış, Büyük Ölünün hatırasına son bir ihtiram olarak herkes olduğu yerde ve ayakta hürmet vaziyeti

Taksimdeki törenden sonra âbidenin etrafındaki meşaleler yakılırken

arak üç dakika tevakkuf etmişlerdir. Bütün nakil vasıtaları da oldukları yerlerde üç dakika durmuşlardır. Üç dakikalık sükûttan sonra Taksim âbidesinin etrafında Partinin altı ümesini gösteren altı meşale yakılmış ve bu meşaleler ihtiram nöbeti bekleyen süngülü askerlerin muhafazasına tevdi edilerek merasime nihayet verilmiştir.

Harbiyedeki tören

Aynı suretle saat 14 de Harbiyede yedek sübay okulu önündeki heykel müvacesesinde büyük bir toplantı yapılmıştır. Buradaki törene Taşkılla askeri bandosunun çaldığı İstiklâl marşı ile başlanmış, İstiklâl marşını müteakib matem havaları çalınmıştır. Bundan sonra Şişli Halk Partisi ile belediye, Halkevi ve halk namına birer nutuk söylenmiş, Atatürkün gençliğe hitabesi okunmuş ve and içilmiştir.

Sarayburnunda

Saat 13,30 da Ebedî Şefin heykeli etrafında Eminönü ve civarı Halk Partisi ve Halkevleri erkânı, gazeteciler, Darüşşafaka, İstanbul kız ve erkek liseleri, İstiklâl İyesi, ilk okullar talebeleri, öğretmenleri ve geniş bir halk kütlesi, yer almışlardır.

Onun heykeli etrafını çevirmiş olan binlerce insanın gözleri yalnız Onda; tunc üstüne işlenen harikulâde «mana» ve «enerji» ye bakıyor; Ondan ayrılışın derin ve anlatılmaz acısı, bu bakışlarda şekilleniyordu.

Saat 14 de, İtfaiye bandosu tarafından çalınan ve halk tarafından söylenen İstiklâl marşı ile, merasime başlandı. Bunun, Şopenin matem havası, takib etti. Onun etrafını saranlar, Ondan aldıkları fevkalbeşer metanet ve enerjiye rağmen, işte gene kendilerini tutamadılar; önce bir kaç hüçürük, sonra bütün gözlerden boşalan göz yaşları...

Halkevi namına söz söyleyecek olan Eminönü Halkevi başkanı Ağâh Sırrı Levend âbidenin önüne konulan kürsünün başına geçti ve hitabesini söyledi:

Ağâh Sırrı Levenden sonra, Belediye adına söz söylemek üzere, Şehir Meclisi azasından Meliha Avni Sözen, kürsüye çıktı. Genç hatib, Atatürkün aramızdan kayboluşunun bütün memleketi bürüdüğü asil ve derin mateme tercüman olduktan sonra, yüzünü Atatürkün heykeline çevirerek hitabesini şu sözlerle bitirdi:

«Biliyoruz, inanıyoruz ki, yükseliş yoludur her açtığın yol. Bu inan içimizin ateşidir. Bu inanla, bu inani saran Senin aşkımla, Senin yolunda, Senin uyanık bekçilerimiz. Tekrar ediyoruz: Hep ayakta! Müsterih ol, müsterih uyu.»

Bundan sonra söylenen nutukları müteakib tekrar kürsüye gelen Ağâh Sırrı Levend, Ebedî Şefin âbidesi önünde and içileceğini söyledi ve bütün halkla beraber şu sözleri tekrarladı:

«Burada Büyük ve Ebedî Önderimiz Atatürkün heykeli altında toplanan bizler, cumhuriyete, inkılablara, rejime sadık kalacağımıza, vatanın toprağı için canımızı, istiklâl için canımızı feda etmekten çekinmiyeceğimize şerefimiz ve namusumuz üzerine söz veriyor ve and içiyoruz.»

Saat 16 da, her taraftan çalınan düdüklü beraber bütün halkı, aziz Atalarının manevî huzurunda ihtiram vaziyeti aldılar, 3 dakika sükût edildi.

Bundan sonra, Ebedî Şefin heykeli etrafında evvelce hazırlanan meşaleler yakıldı, önde Halk Partisi ve Halkevi mensubları, gazeteciler olduğu halde, sırasile mektebililer ve halk üçer üçer, Önderlerinin heykeli önünden geçerek son hürmet vazifelerini ifa ettiler.

Üsküdar'da

Üsküdar'da millî matem töreni Parti ve Halkevinin programları dairesinde saat 11,45 te Parti ve Halkevi kurağı

Okuyucuların kalemi ile

Arkasıudan...

Ey gamlı saçım! Yolmasam isyan edecek -
sin!
Bahtım da nasıl ah.. Bu usun derdini çek-
sin!
Yıkılmış beni bir kahbe ölüme karşına gel-
dim,
Dindir beni ey sevgili yurdum, sana gel-
dim!
Sustur beni bağrında yanan bir deli gam
var,
Kandır beni: HÂLÂ o güneş yüzü Atam var.
HÂLÂ o bakışlar Marmaranın bağrına vur-
muş,
HÂLÂ o çelik boy Ankaranın ufku durmuş,
Gittin, fakat erken bu gidiş saçları altın,
Ey gözleri ummana çalan neşesi bahtım.
Aldın ya cihanlar değer insanı elimden,
Öldür beni ey kahbe ölüme bitmiş gibiyim
ben

Başlarda muhabbeti O; başlarda hatırdı
«Öldüm» dese millet Atatürk can yaratır-
dı.
Şaşkın soruyor gök: Onu toprak nasıl al-
dı?
Gökler! O da: Toprak da şaşırmış donakal-
dı.
Başlarda muhabbeti O, başlarda hatırdı
«Öldüm» dese dünya yeni baştan yaratırdı..
Tıp Fakültesi İ. Yuna

★

Büyük Atatürke

Mevt yoktur böyle tk doğmuş büyük erler
için;
Mevt yoktur halka candan bağlı rehberler
için;
Mevt yoktur bin ölüme savmış bu serverler
için;

..... yoktur millete kurban dilâverler için;
Mevt yoktur mevti korkutmuş bahadırar
için;
Mevt yoktur, ey Kemal, çok şeye kadirler
için;
Bâki oldukça bu âsârın senin pâyendesin,
Türk zindeyken cihanda daima sen zinde-
sin.

Hüseyin Daniş

★

Atam, neredesin?

Cihana yas veren, yurdu ağlatan
Ulu milletinin bağrında yatan,
Mucize, harika, safer yaratan,
Devri değiştiren Atam neredesin?

Neredesin? Sen gene zaferde misin
Acep yerlerde mi, göklerde misin?
Yaslı kalplerde mi, makberde misin?
Neredesin, neredesin, Atam neredesin?..

Necdet Uluboy

★

Atatürküm!

Atatürküm tarihi çok geri bıraktın,
Sel gibi, şimşek gibi, yıldırım gibi aktın,
İstiklâl Savaşında Sen tarhi durduran,
Ordumuzu vareden Türkü ey yoktan kuran.
Ebediyet yolundan çevir biras başını
Gör senin ulusunun kızıyaşan yaşını.
Senin ululuğunu anlatmak için eğer
Bir kelime bulabilsem bütün cihana değer

Ahmed Sabri Türeken

★

Atama

Coşkun çağlayan gibi hiç durmadan akar-
dın,
Her şeyi görmek için tâ uzaktan bakardın
Şimdi acep o gözler bilecek ki neye bakar;
Emin ol ki ey Atam, sana dünyalar tapar.

Öldüğün andanberi gözlerimiz yaş dödü.
Herbir çiçek kalmadı hep sarardı, soldu.
Bilmiyoruz ah Atam, birden sana ne oldu.
Bütün dünya ağlıyor, bunu teselli buldu.

Sana ölüden demez, çünkü asla ölmeyiz,
Vefa lisesi; Muzaffer Atas

★

Sensiz

Atam başını kaldır, biran uyan.
Ah! Uyan da bak kan ağlıyor vatan.
Bütün gözler yaşlı, büyük dudaklar
Ağlıyor bir göz gibi genç, ihtiyar.

Serhad Çağlar

önünde olduğu gibi saat 14 e doğru bütün Üsküdarlıların ıstirakile iskele meydanında ön safta gençlik bulunduğu halde yapılmıştır.

Saat 14,45 te İstiklâl marşıle tören başlamış, müteakib Şopen'in matem marşı çalınmış ve Parti üyelerinden ve Hukuk Fakültesi talebelerinden Yünnü Oktarın ve ondan sonra tarih öğretmenlerinden Bay Cemal Yener ve Reşad Kaynarın hoparlörlerle bütün halka gözyaşları döktüren hitabeleriyle Büyük Ölünün bütün eserleri ve hayatı, ulusun ona olan bağlılığı tebarüz ettirilmiştir. Bunu müteakib elinde bir

Matemim

Acı, feryad yükseldi, tarih satırlarından,
Dedi «Ey! Türk milleti, ölü kahraman
Atan,
Gözlerini kapadı, o da fânî dünyaya,
Bıraktı milletini beyaz yıldızla aya!»

Ey Atam, dâhîsin sen, sana tarih diyemem,
Çünkü ululuğunu yazmaz hiçbir kalem.
Yenmemişti kuvvet senin dirayetini,
Kıramamıştı korku senin cesaretini.

Ey, Atatürk, öldün sen, milletin yaşayacak,
Senin ulu adını her zaman taşıyacak,
Seni her an anarken gözlerimiz dolacak,
Sana en lâyik mezar Türkün kalbi olacak!

Mühendis mektebi talebesinden
Vedad Girgin

★

Büyük Atam

Açık kalbi Türkün Atam,
Orandır yerin Atam,
Türkün büyük hazinesi,
Topraklara sığmaz Atam!

Eşin yalnız şu güneşti,
Ancak güneş sana eşti,
Tarih bile görmemişti,
Senin gibi dâhi Atam!

Bir cihana bedeldin Sen,
Neden uçtun söyle neden,
Matemli cihan, gönülden
Ölüme ağlar Atam!

Nevvare Senal

★

Ölmiyen başa

Yurdunun ufuklarına güneş gibi doğmuş-
tun,
Aslanlar gibi güçkreyip karanlığı boğmuş-
tun
Yıkılan yurda can verip o, ilâh bakışla
Yeniden yaratmıştın ruhundaki aklıla.

Ey bizlere can veren yüce Ulu neredesin?
Hanî bize: Ordular ilerli diyen sesin
Sen yoksun şimdi, fakat gençliğe hitabın
var
Yeter bizlere senden, bu büyük armağan-
lar.

Hayriye Karakaya

★

Atama

Bulutlar parçalanıp yerlere kadar indi,
İstanbul şimdi bak siyah tüllere sindi.

Gidiyor Ulu Atam, bırakıp öksüz biz!
Ağıyor kalbimizde ebedî bir tek aızı.

Sana selâm, sana tazim! Ey Ulu, Ulu Atam!
Sana hep ağlayarak sonsuz bir ihtiram,
Nusret Gülänber

★

Atam

Ey mavi gözlerin asil kartalı,
Ebedî uykuna yattın yatalı,
Yıllar geçti sandık güneş batalı,
Bu güneş bir daha yanmaz mı Atam?

Kalblerimiz derinden sızladı hemen,
Göğsümüz doludur seninle iman,
İzinde günneşe and içtik iman,
Rahatsın değil mi uykunda Atam?

Müşerref Bakacaklı

Atama

Yüksek semalara çıktın, yerlere sığmadın,
Asian gibi ün saldın, tarihe geçti adın.

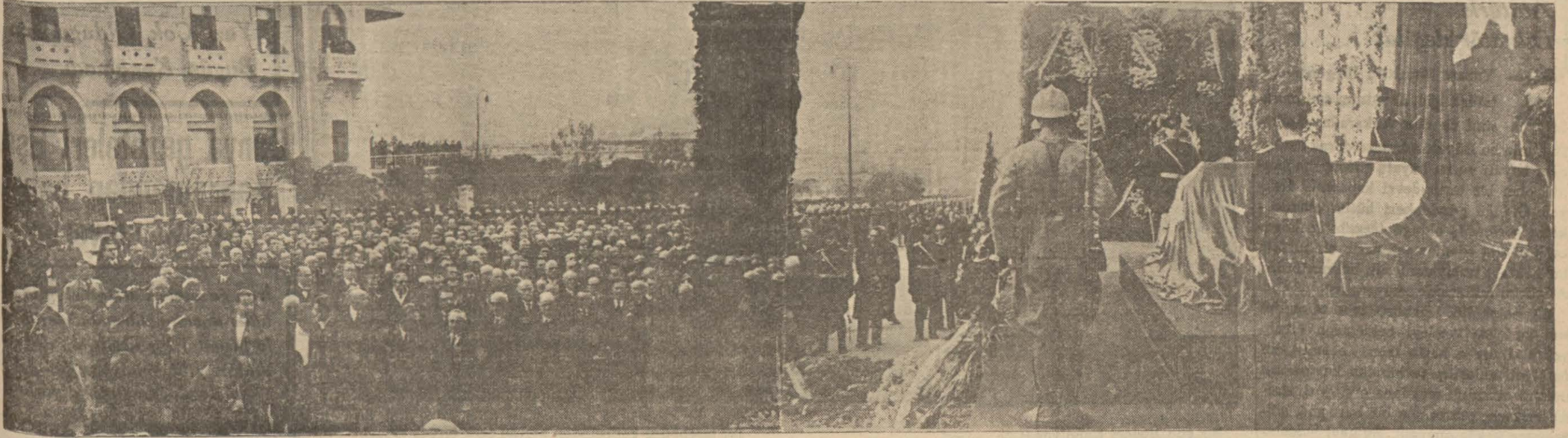
Sen korudun, dünyada sınırı Türklerin
Dün bir kartaldın bugün yüce göklerde yer-
din.

Ulusuna yenilmez iman verdin Atatürk,
Ölmeğe hazırdu yolunda her bilki Türk.
İzmir Karataş: Nezih Altınok

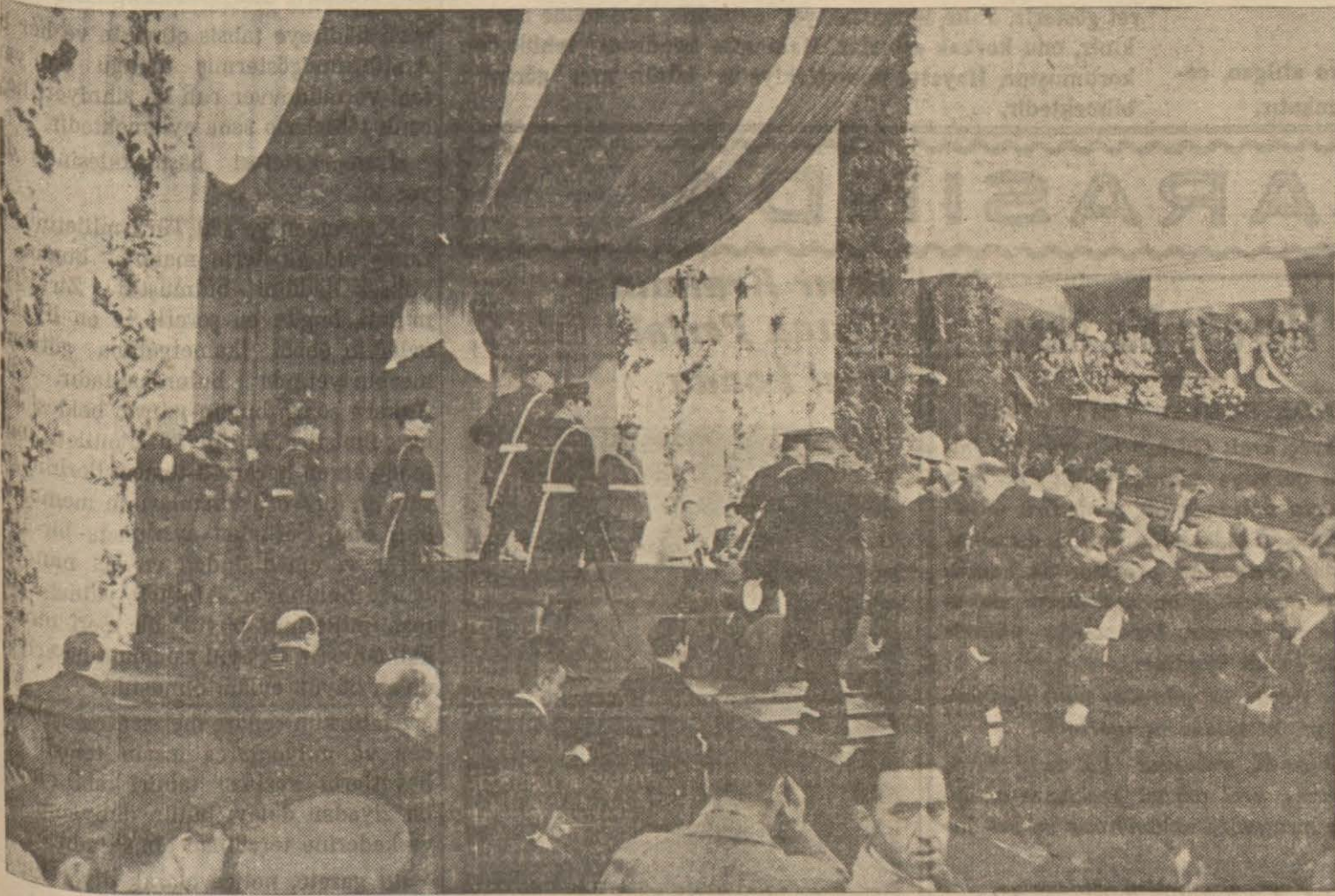
kâğıd olduğu halde kürsüye çıkan 7-8 yaşlarındaki Güneri Ektar (Bütün dünya ağlıyor) isimli manzumesini okumuş, ve coşkunluğu bir kat daha artırmıştır. En son olarak da Büyük Atanın son hitabesi okunmuştur. Tam bu sırada saat 16 yı çalarken dikkatle şaretille Büyük Ölüye hürmeten herkes olduğu yerde üç dakika durmuş tur.

Nihayet altı meşale yakılmış, başta hükümet, Parti ve Halkevi erkânı olmak üzere bütün halk Atatürkün bûs-önünden geçmişler ve törene nihayet verilmiştir.

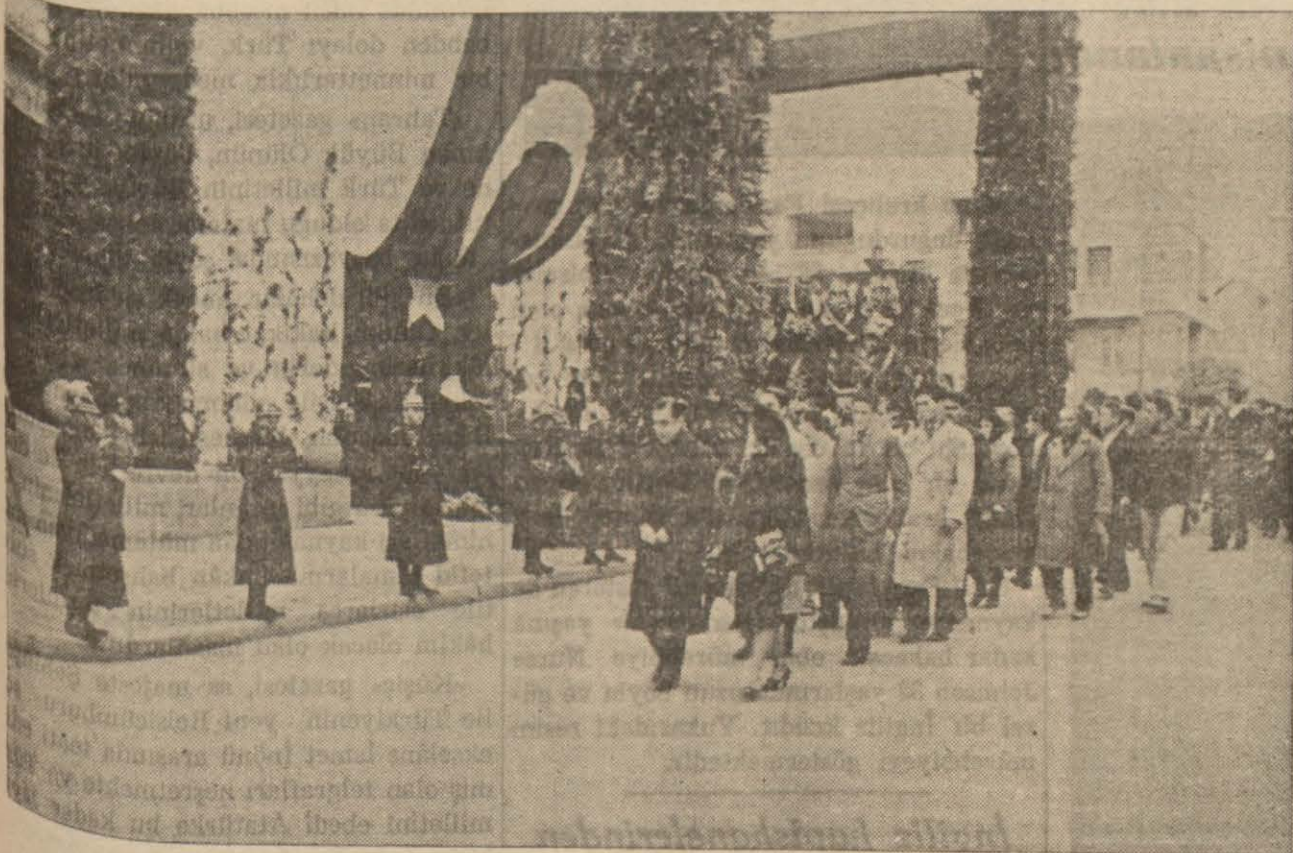
Eşsiz Kahramanın cenaze töreninden intibalar

Büyük Olünün mukaddes nâsi ve Onu son defa selâmlıyan sayıavları

(Sağda) mukaddes Olünün sandukası Meclise getiriliyor, (solda) tabut katafalka yerleştiriliyor

Ankaralılar aziz nâşi böyle ağlayıp hıçkırarak selâmladılar

Bütün gözler yaşlı idi, hançereleer içten kopup gelen feryad ve hıçkırıkları zaptedemiyordu

Hergün

Atatürk
Diktatör değildi

Yazan: Muhittin Birgen

Atatürk için, hayatının son merasimi de dün Ankarada yapıldı. Bununla bu Büyük Adamın toprak üstündeki hayatı ve bu hayata sımsıkı bağlanmış olan bir tarih devri kapanmış oluyor. Öldüğü gündenberi bütün memleketin göstermiş olduğu teessür ve heyecana dikkat edenler pek vazih bir surette bir noktayı tesbit vesilesini bulmuşlardır: Atatürkü millet çok seviyormuş!

Bu hakikatin tezahürü için zaten bu son ve elim vesileyi beklemeğe lüzum yoktu. Daha o hasta iken, hastalığının mahiyeti anlaşılıp ta bundan kurtulması imkânı olmadığı meydana çıktığı sıralarda herkesin çehresinde bir buruşma, gölgelenme peyda olmuştu. Bu nevi hastaların 8-10 sene olsun yaşamaları ihtimali bulunduğu gösteren tıbbî müşahedeler ağızdan ağıza dolaşıyor ve hemen herkes, hiç olmazsa, hastalığın Atatürkte de böyle bir seyir takib etmesini temenni ediyordu. Ölmeden çok evvel, memleketin onu ne kadar çok sevdiği, hastalığına karşı gösterilen alakamın, bir müddet olsun yaşaması hususundaki temennilerle pek güzel sabit oluyordu.

Nihayet öldü ve o zaman bu sevgi ve teessür duygusu coşkun nisbetler aldı.

Atatürkün ölümü ve bu münasebetle meydana çıkan bu hâdise, Atatürkün hayatı ile birlikte, bir efsaneye de nihayet vermiş oluyor. Bu efsane de, Atatürkün bir diktatör olduğu hakkında, bilhassa harifte arada sırada söylenen sözlerdir.

Atatürk diktatör müydü? Eğer zahire bakılırsa Atatürkte diktatör ismini yakıştıracak bir vaziyet görülebilir:

Memleketin bütün işlerinde, bazan ilk ve ekseriya son söz onun ağzından çıktığına göre, Atatürkün diktatör olduğunu iddia etmek isteyenler bu noktaya kuvvetle istinad edebilirlerdi. Fakat, Onun şahsına çok bağlı olan son on beş senelik siyasi varlığımızda Atatürkün bir diktatör olduğu iddiasına hak kazandırmak için bu zahiri alâmetten başka bir delil bulmak çok müşküldür.

Bence Atatürk bir diktatör değildi ve hiç bir zaman diktatör olmayı da istemiş bir insan değildir. Ben, hayatımın az çok olgun bir devrinde, on dört ay Onun yanında çalıştım. Atatürk devrinin hiç bir siyasi menfaati ile alakam yoktur. Bundan sonra da bu yazılarımdan dolayı Ona dâlvakuluk etmekle itham edilmeğe, maalesef imkân kalmadı. Bütün bu şartlar içinde ve tarih karşısında en iyi bir şahid sıfatıyla, şahsan ben o kanaattem ki Atatürk hiç bir zaman diktatör olmadı, yahud olmak istemedi ve eğer diktatörler gibi hareket mecbur olduğu zamanlar olduysa bunu da, istemiye istemiye yapmış bulundu.

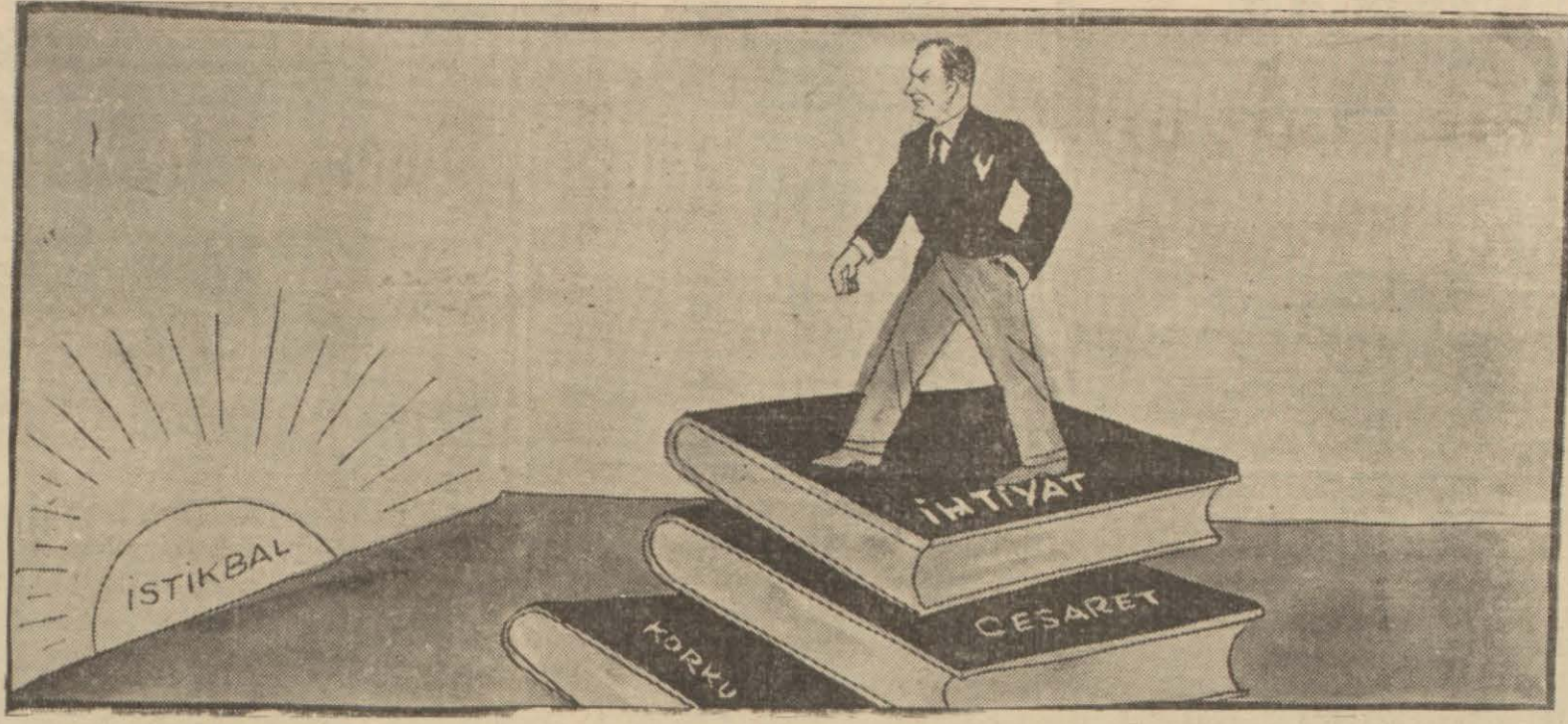
Ben Onu demokrat ruhlu, filozof mi-zaç ve hürriyeti seven bir insan olarak tanıdım. Büyük Millet Meclisinin ilk senesinde, Meclisi ve memleketi sevk ve idare bakımından Onda, askerlerde en der görünür bir liberal politikacı ruh ve fikri bulunduğunu gördüm. Davasını, muarızını susturmak yolile kazanmayı düşünen adamı Atatürkte, bilhassa ilk zamanlarda hiç görmedim. Münakaşa eder, mücadele eder, iknaa çalışır ve ekseriya muvaffak olurdu. Olamadığı zaman da sabreder, cereyana uyar, yumuşaklık gösterirdi. Başkumandan olarak, asker olarak nasıl çalıştığını görmedim. Fakat, eğer o zaman diktatör olmuşsa, narb zamanında her başkumandan zaten diktatördür.

Hayır, Atatürk diktatör değildi. Diktatörlerin arklarından milletler, halk kütelleri hiç bir zaman göz yaş dökmeyiz ve böyle matem yapmazlar. Onlara yalnız etraflarındaki ağlarlar. Halk ise «Oh, çok şükür kurtulduk!» diye şenlik yapar. Diktatörün bence miyarı budur; bu içtimai miyara vurduğumuz zaman Atatürkü diktatör olarak tasavvur etmemize imkân olmaz. Başka bir deil aramıza lüzum hissetmeksizin sade bu tezahüre bakarak hükümümüzü verebiliriz.

Halk, Atatürkü yavaş yavaş baba olarak tanımağa alıştı. Halk, Atatürke büyük bir itimad ve emniyetle bağlandı. Onun her yaptığını doğru ve iyi olduğuna inandı ve Atatürk bu geniş itimad havası içinde memleketi, ileri ve

Resimli Makale:

= Görmeği bilmek meselesi.. =

Bir gün Birinci Napolyona:

— Hayat mücadelesinde galib gelmenin reçetesi var mıdır? diye sormuşlardı.

İmparator gülerek:

— Hay, hay, cevabımı vermişti, sırasına göre atılın, cesur, sırasına göre ihtiyatkâr ve korkak davranmaktır.

İyi teşebbüsü kötüsünden ayıran fark birçok zamanlar milimetre ile ölçülür. Fakat bu mesafe anlayışın gözünde metre, anlamayanın hesabında sıfırdır, anlıyan o dakikada cesaret gösterir, atılır, muvaffakiyet onundur, aksi halde ise çekinir, onu korkak sanırlar. Hakikatte kendisini tehlikeden korumuştur. Hayatta muvaffakiyetin bütün sırrı görmeyi bilmektedir.

SÖZ ARASINDA

400 senedenberi
İlk defa düğün
Gören köy

İngilterede köylerden birinde 400 senedenberi ilk defa olarak düğün yapılmıştır. Bunu en büyük bir hâdise olarak karşılayan köy halkı, işlerini, güçlerini bırakarak, düğün seyrine koşmuşlardır.

Yumurtadan zehirlenebilir
miyiz?

İngilterede Durham şehrine gönderilen ördek yumurtalarından birini yiyen 12 yaşlarında bir İngiliz kıza yumurtanın içinde bulunan bir mikrop yüzünden zehirlenerek ölmüştür. Aynı yumurtalardan için annesi, babası ve iki erkek kardeşi de, kaldırıldıkları hastanede tedavi edilerek iyileşmişlerdir.

yüksek hedeflere doğru sürükleyip götürdü. Bu gidişte bir diktatörlük ruhu yoktur. Bir çok işlerde ilk veya son söz Onun olmuşsa da, Onun diktatör karakterinden değil, gidişin zaruretlerinden ileri gelmiş bir şeydir. Atatürk ne diktatörü, ne de diktatörlüğü sempatik bir şey olarak tanıması değildir.

Hattâ, Atatürk, bir aralık memleketi ikinci bir fırka yaratmak bile istedi. Ancak, ilk adımda gördü ki bizim siyasi terbiyemiz, henüz kütle halinde ve günü gününe politika yapmaya müsaid bir inkişaf almamıştır. Bunun için bu tecrübeden vazgeçti. Bizler, halk, millet, millî hakimiyeti Onun kadar sıkı tutmasını ve kullanmasını bilmiş olsaydık, Atatürk bu tecrübeden vazgeçmezdi.

Hayır, Atatürk bir diktatör değildi; O nevi şahsına münhasır bir varlık, millî bir kılavuzdu!

Muhittin Birgen

Hergün bir fıkra

Size selâm veriyorlar

İsveç kralı Gústav bir gün tek başına gezmeğe çıkmış, yolda öni sıra İsveçin tanınmış bir profesörü yürüyormuş. Sağda solda herkes duruyor, selâm veriyorlar, profesör de kendisine zannettiği bu selâmlara mukabele ediyormuş, bir aralık yüksek selse kendi kendine:

— Bütün bu adamlar beni tanıyorlar mı ki selâm veriyorlar?

Diyecek, arkasına bakmış, kralı görmüş, kral derhal şapkasını çıkararak, profesörü selâmlamış ve selâmlamış:

— Evet, size selâm veriyorlar.

İtalya Kralının kızı
Bir Prense nişanlandı

İtalya kralı Viktor Emanoelin kızı Maria 25 yaşlarında prens Louis Parma ile nişanlanmıştır. Prenses uzun boyludur ve zümrüt gözleridir. Bundan üç sene evvel, Avusturya tahtının namzedi Arşidük Otto ile evleneceği ısrarla söylenmişti.

Prenses Marianın evvece de Belçika kralı ile evleneceği rivayet edilmiş, bu arada 8 inci Edvarın tahta geçişinden sonra İngiltere için seçilecek kraliçelikte ismi geçmiştir.

45 sene seviştikten sonra
evlenen ihtiyarlar

45 sene süren bir sevgismeden sonra, 73 yaşlarında bulunan bir İngiliz, 72 yaşlarında bulunan sevgilisile nihayet evlenmiştir. Nikâhta, bu hâdisenin yegâne şahidi olarak, vak'ayı ilk günündenberi bi-

Mısır Kralının
Kızına Feriâl
İsmi konu

Mısır kraliçesi Feridenin bir kız çocuğu doğduğunu yazmıştık. Bu münasebetle Mısırda 20 bin çocuğa elbiseler verilecek ve o gün dünyaya gelecek olan bebeklerin ailelerine de birer İngiliz lirası hediye edilecektir. Yeni doğan bebeğe Feriâl ismi verilecektir. Kral Fuadın koyduğu bir an'ane ile, bebeğe F ile başlayan bir isim verilmiştir. Doğum esnasında, kraliçenin başında 4 doktor ile 2 hastabakıcı bulunmuştur.

Kral Faruğa ilk defa kızını gösteren de kaynanası olmuştur. Feriale bir yaşına kadar bakacak olan mürebbiye Nurse Johnson 32 yaşlarında uzun boylu ve güzel bir İngiliz kızdır. Yukarıdaki resim mürebbiyeyi göstermektedir.

İngiliz hapishanelerinden
kamçı ile falaka cezası
kaldırılıyor

İngilterede dahiliye nezareti yeni bir hapishaneler kanunu çıkarmak üzeredir. Yeni kanunda, bazı mecburî ve istisnai hallerden maada, kamçı ile falaka cezası, ve ağır hizmet cezası ilga olunmaktadır.

len ve her iki tarafa da öğüdler, teselliler veren bir doktor bulunmuştur.

Sözün Kısası

Yazı Çok Olduğu için
Bugün KonamadıDünya gazeteleri Eşsiz
Kahramandan bahse
devam ediyorlar

İran gazeteleri «Atatürk gibi dehâlar ancak zahiren ölürler. Böyle insanları bir nesil için doğmadıkları gibi, muayyen bir devre için de doğmazlar» diyorlar

Tahran 21 (A.A.) — Bugün, Ankarada yapılmakta olan millî cenaze merasimi münasebetile gazeteler, sayfalarını bu kahraman kahraman hâdiseye tahsis etmekte ve her biri Atatürkün göstermiş olduğu dahiyane, faal ve münevver ruh ve zihniyeti heyecanlı tâbirlerle sena eylemektedir.

«İran» gazetesi başmakalesinde diyor ki:

«Kahraman ve asil Türk milletinin uğramış olduğu derin matem, bugün en yüksek haddini bulmuştur. Zira Türk milleti, bugün en şerefli ve en liyakatli evlâdını ebedî ikametgâhına götürmek mecburiyetinde bulunmaktadır. Güzel Ankara şehri, bugün ızdırab beldesi haline gelmiştir. Bütün Türk milleti, mütemadiyen en hararetili temennilerinin mevzuu, en kuvvetli ilhamlarının membaı olmuş olan Şefinden ayrılmaya bir türlü karar veremediğinden en acı minnetle içinde bulunuyor. Atatürk, yalnız kahraman milletinin büyük bir Şefi olmakla kalmamıştır. O, aynı zamanda beşeriyetin de en büyük evlâdı olmuştur.

Atatürkün cenaze merasimine iştirak eden ve milyonlarca insanı temsil eden heyetlerin vazifesi tamiri kabil olmayan bu ziyadan dolayı bütün dünyanın elem ve kederine tercüman olmaktadır.»

Bu gazete, netice olarak diyor ki: «Atatürkün milletine yapmış olduğu hizmetler çok büyüktür. Ve bir millet tarihinde misli mesbuk değildir. Bu sebebden dolayı Türk, velinimetine ebedî bir minnettarlıkla medyundur.»

«Tahran» gazetesi, ufulüne teessür olanun Büyük Ölü'nün, büyük hizmetlerine ve Türk milletinin Büyük Şefi için tutmakta olduğu matemata tahsis etmiş olduğu başyazısında şöyle diyor:

«Bu gibi dehâlar, ancak zahiren ölürler. Çünkü hakikat halde milletlerin talâkilerine derin ve silinmez izler bırakarak eserleriyle daima berhayattır. Böyle insanlar, bir nesil için doğmadıkları gibi, muayyen bir devre için de doğmazlar. Bu gibi insanlar, milletlerinin bu nimetleri kaynağından mütemadiyen istifadelerine imkân bahşetmek suretiyle asırlarca milletlerinin tarihlerinde hâkim olacak olan insanlardır.»

«Kuşş» gazetesi, sa majeste Şehinşah ile Türkiyenin yeni Reiscümhuru son ekselâns İsmet İnönü arasında teati edilmiş olan telgrafları neşretmekte ve Türk milletini ebedî Atatürke bu kadar büyük bir halef intihab etmiş olmasından dolayı tebrik eylemektedir.

Dört yol jandarma Kumandanlığı

Adana, (Husufî) — Dört yol jandarma komutanlığına seyyar jandarma taburundan yüzbaşı Kadir Tüz tayin edilmiştir.

TAKVİM

İKİNCİTEŞRİN

Rumi sene 1354	22	Arabî sene 1357
2 nci Teğrin 9	Resmî sene 1938	Kasım 15

SALI

GÜNEŞ		RAMAZAN		İMSAK	
S.	D.	S.	D.	S.	D.
6	54	6	12	6	12
2	07	29		12	25
Öğle		İkinci		Akşam	
S.	D.	S.	D.	S.	D.
E.	12	00	14	31	16
Z.	7	14	9	45	12

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Bir dost söyledi:

— Canım balık istemişti, Eminönünün deniz kenarı kısmından dolaşarak Balık pazarına geçtim, ödenberi alışveriş ettiğim bir dükkân vardı, oraya gittim ve adamı mutadî hilâfına suratlı buldum, hayrola, diye sordum:

— Battık bayım, battık, diye mukabele etti.

— Sebeb nedir?

— Ne olacak? Eminönünün yıkılmasına başlanıp ta buraya

gelmek biraz güçleştiktenberi halk balık yemez oldu, çok sevse bile zahmete katlanmamak için vazgeçiyor. Arasira gazetelerde siz de okursunuz, bazan balık fazla tutulur, satılamaz, on binlercesi denize dökülür ve muharrirler çala kalem halkın balı sevmediğinden bahsederler. Yanlıştır. Hakikat şu ki, halkımız balığı sever, fakat alması için öüne götürülmesi, buyurun denilmeis lâzım. Ben kaniim ki sahil şehirlerimizde tutulan balık iç memleketlere götürülebilse çok değil, az gelir, kapışa kapışa satılır.»

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

TELGRAF HABERLERİ

Cümhurreisimiz bugün yabancı heyetler reis ve azalarını kabul edecek

Ankara 21, (Hususi) — Cümhurreisi İsmet İnönü yarın (bugün) saat 15,30 da şehrimizde bulunan ecnebi heyetlerin reis ve azalarını kabul edecektir. Ayrıca saat 16,30 da yabancı matbuat mümessillerini hususi surette kabul buyuracaktır.

Fransa Dahiliye Nazırı, Büyük Ölü önündeki geçide evvelki gece halkla beraber iştirak etti

Ankara 21 (A.A.) — M. Albert Sarraut ile Fransız sefiri Henri Ponse, beraberlerinde General Huntzinger ile visamiral Lahorde olduğu halde Türk milletinin Atatürkün tabutu önünde yapmakta olduğu geçide iştirak arzusunda bulun-

Cinde Japonlar başibozuk Çin kuvvetleriyle çarpışıyorlar

Tokyo 21 (A.A.) — Japon kıtaati, başibozuk Çin kuvvetlerine karşı harekâta başlamışlardır. İki Japon kıt'ası Büyük Kanalin üzerinde ve Chantung'un garibunda kâin İntzingle Houpen eyaletinin cenubu garbisinde kâin Hankong'u işgal etmişlerdir. Bu iki şehir, gayri muntazam Çin kuvvetlerinin istinad etmekte oldukları hareket üssü idi.

İtalyanlar Şarkî Afrikadan 120 kilo platin çıkardılar

Roma 21 — Yüksek etarşi komisyonu nun son toplantısında İtalyan şarkî Afrikasında faaliyette bulunan üç maden şirketinin mümessilleri bilhassa altın ve platin arama ve istihali yolunda elde edilen ilk neticeler hakkında şayanı dikkat malûmat vermişlerdir.

Bu şirketlerden biri bu sene Joudo madenlerinde 120 kilogram platin istihsal etmiştir. 1939 senesinde takriben 200 kilogram platin elde edilebileceği ümid edilmektedir.

İkinci şirketin Uollega mntakasındaki kumlardan ve kayalardan altın çıkarmak yolundaki mesaisi 15.000 kilogram altın elde edilebileceği neticesini vermiştir.

İspanyada vaziyet

Salamanka 21 (A.A.) — Umumi karar-gâh tarafından evvelki akşam nesredilen resmi bir tebliğde şöyle denilmektedir:

Segre mntakasında kıt'alarımız düşmanı Seros civarında işgal ettiği mevzilerden taretmişlerdir. Cümhuriyetçiler ağır zayıyata uğramışlardır. 1200 esir alınmış ve mühim miktarda harb malzemesi iğtinam edilmiştir.

Hava kuvvetlerinin faaliyeti: Bugün öğle zamanı tayyarelerimiz Alicante şehrinde öldürülen ve gömülen Falang müessesisi Jose Antonio Primo de Riveranın hatırasını tebelen şehrin hapishanelerinin ve mezarlığının üstüne çiçekler atmışlardır.

İtalyada sellüloz istihsalatını artırmak için yeni bir keşif

Roma 21 (A.A.) — Stefani ajansı bildiriyor: Akademik azasından profesör Cior-dani'nin riyasetinde «Millî sellüloz» isminde bir şirket tesis edilmiştir. Şirketin gayesi bazı nebatlardan çıkarılan iptidai maddelerle sellüloz istihsalatını tanzim etmektir. Bu fenni ve otarşik müessesenin ehemmiyeti büyüktür. Çünkü yeni şirket kâğıdı, men-sucat ve patlayıcı maddeler endüstrisine lüzum olan sellülozu mühim miktarda temin edecektir.

Yunan Başvekili beyanatta bulundu

«Türk milletinin acısına Elen milletinin acısını katıyorum»

Ankara 21 (A.A.) — Yunan Başvekili Ekseşans Metaksas, Türk matbuatına aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

«Ankaraya üçüncü defa olarak yaptığım bu ziyaret acı hislerle meşbu oldu.

Kemal Atatürk şahsan tanımak fırsatını bulmuş ve kendisiyle uzun görüşmelerde bulunmak şerefine nail olmuşum. Atatürk, yalnız Türk tarihinin büyük bir siması değil, aynı zamanda Büyük Adamdı. Onun yeni Türkiyeyi yaratan eseri asırlara intikal eden bir abide olarak kalacaktır.

Şefi için ağlayan bütün bir milletin arzettiği manzara hakikaten muazzam, hakikaten dokunaklı ve müellimdir.

Türk milletinin acısına, Ona sıkı ve çözülmöz bağlarla bağlı bulunan Elen milletinin acısını katıyorum.

Ankaranın ayrılırken Türk milletinin mukadderatını kendisine tevdi ettiği Şefin ölen Büyük Adama lâyük bir halef olduğu tesellisini götürüyorum.»

Atınada matem

Atina 21 (A.A.) — Atina ajansı bildiriyor:

Birçok gazeteler, Atatürkün fotoğrafını neşretmekte berdevamdırlar.

Atınada ve Yunanistanın diğer şehirlerinde umumî binalarda bayraklar yarım çekilmiştir. Atina belediyesi caddelerde matem dekorları vücade getirmişdir. Caddelerdeki lâmbalara siyah krepler asılmıştır.

Fransada grevler tekrar başladı

250 işçi bir fabrikayı işgal etmek istedi, fakat jandarma kuvvetleri grevcileri dağıttılar

Paris 21 (Hususi) — Hükümet tarafından ilân edilen yeni iktisadî ve malî kararnameler, bilhassa işçi sınıfı arasında büyük bir hoşnutsuzluk uyanırmıştır.

Amele, birçok yerlerde kırk saatten fazla çalışmak istememiştir. Rubede, bir fabrikanın 250 amelesi grev yaparak fabrikayı işgal etmek istemişse de, harekete geçen jandarma kuvvetleri grevcileri dağıtmışlardır.

Ayrıca Nantta, diğer bir askef fabrikasının 500 amelesi grev yapmış ve haftada kırk saatten fazla çalışmak istememiştir.

Umumi bir grevin ilân edilmesinden korkulmaktadır. Böyle bir ihtimalin önüne geçmek için, alâkadarlar tedbir almaktadırlar.

Fransa - Suriye paktı Berutta nümayişlere sebep oldu

Berut 21 (A.A.) — Dün Fransa - Suriye muahedanesine munzam mukaveleler hakkında nesredilen bir havadis üzerine bir takım nümayişler ve mukabil nümayişler olmuştur.

Faris Kuri tekrar Suriye me'usan meclisine reis seçildi

Berut 21 (A.A.) — Bu ana kadar Suriye me'usan meclisi riyasetinde bulunmuş olan Faris Kuri, yeniden büyük bir ekseriyetle intihab edilmiştir.

Kral Karol, Londra ve Paristen sonra Berline gidiyor

Paris 21 (Hususi) — Fransız hükümet erkânile mühim temaslarda bulunmuş olan Romanya kralı Karol, beraberinde veliahd prens Mişel olduğu halde bu akşam Berline hareket etmiştir.

Kral Karolun Berlinde bir gün kalarak, Alman ricalile de görüşeceği bildirilmektedir.

Romanya kralının gerek Londra, gerek Pariste yaptığı temaslara yalnız iktisadî mahiyette olmayıp, siyasi sahaya da intikal etmiştir.

Paris 21 (A.A.) — Romanya Kralı Karol ile Veliahd Prens Mişel, Reisi cümhur Lebrun, Hariciye Nazırı Bone, hususî trenle Rambouillet'e gitmişlerdir. Reiscümhur, orada misafir şerefine bir av partisi tertib etmiştir.

İngiliz ve Fransız nazırları Almanyaya karşı vaziyetlerini tesbit edecekler

Londra 21 (D. N. B. muhabirinden) — Önümüzdeki hafta ortasına doğru İngiliz nazırlarile Fransız nazırları arasında yapılacak olan müzakerelerin resmi programı nesredilmiştir.

Çemberlayn ile Lord Halifaks, beraberlerinde Başvekilin hususî kâtibi Lord Douglas ile Hariciye Müsteşarı Cadogan ve merkezî Avrupa işleri departmanı şefi Trang olduğu halde çarşamba günü Parise geleceklerdir.

İyi malûmat almakta olan mehafilde Paris müzakerelerinin İngiltere ve Fransanın yeni büyük devlete yani Almanyaya karşı takib edecekleri hattı harekete müteallik olacağı söylenmektedir.

Münih 21 (A.A.) — Münih matbuatı Çemberlayn ve Halifaksın yakında Parise yapacakları seyahat hakkında tefsirlerde bulunmaktadırlar. Matbuat bazı siyasi mahfellerin Münih konferansile hâsıl olan havaya mugayir bir hava yaratmağa çalıştıklarını kaydetmektedir. İngiliz matbuatının bu münasebetle ittihaz ettiği tarzı hareket bilhassa tenkid edilmektedir.

İspanyadan dönen Belçika gönüllüleri

Brüksel 21 (A.A.) — Cumartesi günü Cümhuriyetçi İspanyadan gelen Belçika gönüllülerinin hemen hepsi malûl, yaralı veya hastadır.

Adana muallimlerinden ikisi Elâziğ'a verildi

Adana, (Hususi) — Şehrimiz yirmi üç nisan okulu öğretmenlerinden Şefika Arkut Edirne vilayeti ve Gazi okulu öğretmenlerinden Hadiye Dumlu arzuları üzerine Elâziğ vilayeti emrine verilmiştir.

Akhisar parti kongresi yapıldı

Akhisar, (Hususi) — Parti kaza kongresi vali ve C. H. Partisi ilyönkurul başkanı Dr. Lütfi Kırdarın başkanlığında toplandı.

Sekreterliğe Halid Akgün, Süruri Özkan seçildi. Memleketin dilekleri üyeler tarafından anlatıldı, icab eden işlerin yapılarak kabul edilmesi üstyönkurula bildirilmesine karar verildi.

İki senelik çalışma raporu takdirle karşılandı.

İlçeyönkurul başkanlığına Mehmed Sındırgılıoğlu, üyeliklere de Ali Kemal Ergun, Nüzhet Işık, Ahmed Onal, Mehmed Şehbazoğlu, doktor Ziya Ali Cülüm, orta okul direktörü Ekmel intihab edilmiştir.

Çorlunun yeni muallimleri

Çorlu, (Hususi) — Muradlı okulu başöğretmeni Sabahaddin Çorlu Cümhuriyet okulu başöğretmenliğine, Kızılpınar öğretmen Sabri de aynı mekteb öğretmenliğine tayin edilmiş ve işe başlamışlardır.

Siyaset

Akdeniz hakkında bir Fransız noktâi nazarı

Yazan: Selim Ragıp Emeç

Son seneler içinde emniyet meselesi bir hayli mürekkebsarfedilmesine ve söz söylenmesine eşbeb olan «Akdeniz» hakkında gözümde bir yazı ilikti. Bu yazı, geçen ay Romada toplanan Volta kongresine eski Fransız başvekillerinden Andre Tardiyönün tevdi ettiği bir eserin bazı parçalarını ihtiva etmektedir. Çok şayanı dikkat bir tedkik mahsuû olan bu yazıda, Bay Tardiyö Akdenizi ve Akdeniz etrafında toplanan meseleleri şöyle tarif ediyor. Ben, bir hülâsa yaptığım için bu satırlar, eski başvekilin ancak mana itibarile fikirlerini ifade etmektedir. Lâfzî olarak şekiller ayrıdır.

«Akdeniz ne Avrupaya, ne de Afrika veya Asyaya aid değildir. Bu, bir hattı vasil ve bir mafsaldır. Vaziyeti itibarile bir hayat ve bir medeniyet merkezi olduğu için tabiatile ihtiraslara hedef olmuştur. Asya ve Avrupanın büyük nehirler etrafında toplanan kavimlerini Akdenizin cazibesi denizci milletler yapmıştır ve bunlar, istilâya açık olmakla maruf olan Afrikaaya teveccüh etmişlerdir. İnanlığın tefekkür merkezleri olan Atina, İskenderiye, Roma, İstanbul, Paris daima Afrikaaya gözlerini dikmişlerdir. Birçok milletlerin büyük büyük rol oynadıkları bu denizin her millet kendine aid olabileceğini zannetmiştir. Vaktile bu denizin bütün sahillerine sahip bulunan eski Romalılar Akdenize Mare nostrum adını vermişlerdir. Onların halefi olmak iddiasında bulunan İtalya ise bütün Akdeniz ve Afrikaaya tesahüb dairesine kalkıştı. Fransızlar da aynı lisani kullanıyorlardı. Birinci Napolyon Akdenizi bir Fransız gölü olarak Fransız memalikeine ilhak etmişti ve 1830 da Cezaire yerleşen Fransa cenub ve şimal sahilleri ele geçince bu ilhakın tamam olduğunu sanmıştı. Cebelüttarkla Minorca adasına yerleşen, Ütreht muahedesile de Maltayı ele geçiren İngilizler, bundan iki sene evvel Bay Çörçil'in ifadesile Akdenizi imparatorluğun ciğerleri olarak gösteriyorlardı. İstikbalimiz su üstündedir, vezicesini ortaya atan ikinci Vilhelm kafasında da Akdenizle Afrika yer etmişti. Bir gün gelip imparatorluk yollarına, kömür ve petrodan mahrum bulunan bir milletin el atabileceği sanılmamıştı. Şu da unutulmamak lâzımdır ki 1840 daki Avrupa buhranına Afrika ve Akdenize aid iddialar sebebiyet vermiş olduğu gibi İtalyayı ittifakî müselles safına sürükleyen, Roma - Berlin mihverinin kurulmasına da gene bu iki mevzu sebep olmuştur. Elyevm Akdeniz devleti olarak üç büyük kuvvet vardır: İngiltere, Fransa ve İtalya. Bay Tardiyöye göre bu devletler yekdiğerine birçok zararlar verebilirler. Fakat yekdiğerini ikra edemezler. Binaenaleyh başkalarına muhtaç olmadan birbirlerile ahenk içinde geçinip gitmelidirler. Çünkü, Akdeniz bu ahengin anahtarındır. Tek başına bu anahtar sahibi olmak bir cinnettir.

Bir kısım Fransanın Akdeniz vaziyeti hakkındaki telâkkisi işte budur. Bu denizi, bu üç devlet paylaşmalı ve aralarında gürlütlü çıkarmamalıdır. Yani İtalyayı tatmin ederek Almanyayı bertaraf etme politikası — Selim Ragıp Emeç

Edirne Osmanlı Bankası müdürlüğü

Edirne, (Hususi) — Osmanlı Bankası müdürlüğüne tayin edilmiş olan Akşehir şubesi müdürü Osman Zühtü Edirneye gelerek vazifesine başlamıştır.

Son Posta okuyucularına

Gazetelerin Şeker ve Kurban Bayramlarına tesadüf eden günlerinde yerlerini (Kızılay) gazetelerine terketmeleri mübaddir. «Son Posta» bu itiyada uyararak çarşamba ve perşembe günleri çıkmıyacak, cuma gününden itibaren neşir vazifesine devam edecektir.

Önümüzdeki yıl İstanbulun imarı için büyük bir faaliyet sarfolunacak

Atatürk bulvarının açılırken istisnâk olunacak bina sahiplerine yakında tebligat yapılacaktır.

Atatürk bulvarının inşaatı etrafında belediye imar şubesi tarafından yapılan hazırlıklar ilerlemektedir. Yakında istisnâk edilecek bina ve arsa sahiplerine tebligat yapılacaktır. Atatürk köprüsünden Taksime kadar uzayacak geniş yola büyük ehemmiyet verilmektedir. Köprüyü inşa etmekte olan müteahhide yapılan mukaveleye göre köprüünün üzerine tramvay rayları döşenecek, fakat köprüden tramvay geçirilmeyecektir. Yapılan tedkilere göre köprüye her iki taraftan inen yollar fazla dik olduğundan bu şerait altında arabalar gidip gelebilecektir.

Azabkapıdan Taksime kadar uzayacak yol için de muhtelif müteahhilleri sürmektedir. Yol, Azabkapıdan Tepebaşı'na kadar müstakim ve tekrar buradan Taksime kadar müstakim bir hat gibi uzayacaktır. Bunun için İngiliz sefaret binasının satın alınarak yıkılması ıktza etmektedir. Sefaret binası satın alınmadığı

takdirde binanın altından bir tünel geçirilecektir.

Beşiktaşta vücutte getirilecek Hayredin meydanının plânları üzerinde etüdler yapılmaya başlanmıştır. Belediye imar şubesi müdürlüğü tarafından meydana aid vücutte getirilen proje, nafia müdürlüğü tarafından tedkik edilmektedir. Nafia, meydanın açılması için belediyenin istisnâk edilecek bina ve arsalar etrafındaki etüdünü muvafık bulursa proje kat'î şeklini almış bulunacaktır. Bundan sonra harcanacak paranın tedariki ile meşgul olunacaktır.

Diğer taraftan belediye hükümetten alınacak paralarla yapılacak işler hakkında bir proje tanzim etmiştir. Hükümetten gelecek sene alınacak para ile derhal tahkikata geçilecektir. Bu itibarla gelecek sene İstanbul imarı için büyük bir faaliyet sarfedilecektir.

Şirketi Hayriye küçük ve yollu gemiler yaptıracak

Şirketihayriye, Boğaziçindeki vapur iskelelerinin yerlerini tedkik etmektedir. Boğazda son senelerde yeniden inşaat yapılmakta ve bu suretle kesafetin merkezi sıklığı, değişmek temayülünü göstermektedir.

Boğazın Karadeniz ciheti askerî mntakaya girip eğlenmekten menedilmiş olduğu için Boğazın eğlence semtleri de değişmeğe yüz tutmuştur. Eski senelerde rağbet gören ve bilâhare rağbetten düştükten sonra geçen seneden itibaren tekrar canlanan Çubuklu bu aradadır. Şirketihayriye, Boğazdaki eğlence yerlerinin birbirine yaklaştığını ve İstanbulla olan mesafelerinin kısaldığını nazarı itibara alarak; bundan sonra 65, 67, 74 gibi büyük gemi inşa etmeğe karar vermiştir. Bundan sonra sefere çıkarılacak şirket vapurları 75, 76 numaralı vapurlar gibi küçük cesamette olacak, süratlerinin ziyadeliğine ehemmiyet verilecektir.

Muhtelif yerlerde kapalı havuzlar yapılacak

İstanbul muhtelif yerlerinde kapalı havuzlar vücutte getirilecektir. Deniz kıyısına uzak semtlerde yapılacak bu havuzlardan halk ve çocuklar istifade edecektir. Şehircilik müteahhisi Prost, şehrin ileri plânına göre havuzların yerlerini tesbit etmiştir. Bunlardan birincisi Tepebaşı ile Kasımpaşa arasında; ikincisi Sultanzelime Haliç arasında yapılacaktır. Beyazid havuzunun suyu hususî tertibatla çekildiğinden bu sudan istifade etmek suretile Beyazid civarında da kapalı bir havuz yapılması düşünülmektedir.

Bayram çarşamba günü

İstanbul Müftülüğünden: İkinciteşrinin yirmi üçüne tesadüf eden çarşamba günü Bayram olduğu ilân olunur.

BAYRAM NAMAZI

	S.	D.
Vasatî saat	7	35
Ezani saat	8	50

Sadaki fitır

	Eniyi	İyi	Son
Buğdaydan	15	14	12
Arpadan	24	20	19
Üzümünden	84	67	54
Hurmadan	00	133	00

Yurdumuzun hava müdafası esbabını temin hususunda pek meşkur mesaisi görülmekte olan ve aldığı teberruati Kızılay ve çocukları Esirgeme Kurumu gibi hayırlı teşekküllerle paylaşılan Türk Hava Kurumuna her veçhile yardımda bulunmak mühim bir vazifemizdir. Binaenaleyh bu babda Diyanet İşleri Reisliği tarafından verilmiş olan fetva mucibince sadakal fitır ve zekat ile mükellef olanların - havadan gelecek tehlikelere karşı yurdumuzu, milletimizi korumak uğrunda pek feyizli ve devamlı bir surette çalışan - mezkûr Türk Hava Kurumuna yardımda ve bu vesile ile de memleketimize hizmette bulunulmasını sadakal fitır nevi ve miktarı ile beraber ilân olunur.

Poliste:

Bir hizmetçi çamaşır asarken sokağa düştü

Beyoğlunda Küçük Parçakapıda Emin apartmanının 5 numarasında hizmetçi eden Gülfem isminde bir kadın, pencerede çamaşır asmakta iken müvazenesini kaybederek sokağa düşmüş, muhtelif yerlerinden yaralanmıştır. Yaralı tedavi altına alınmış, tahkikata başlanmıştır.

Bir rençber apartmanın beşinci katından düşüp yaralandı

Beşiktaşta Yıldız sokağında oturan Kirkor isminde bir rençber, Ayazpaşada Mehmed Ali isminde birinin yeni yapılan apartmanının beşinci katında çalışırken müvazenesini kaybederek apartmanın zemin katına düşmüş, vücudünün muhtelif yerlerinden yaralanmıştır.

Yaralı Beyoğlu zükür hastanesine kaldırılmış, tahkikata başlanmıştır.

Bir ahyon ve bir esrar tiryakisi yakalandı

Tahtakalede şüpheli bir vaziyette dolaşmakta olan Mehmed isminde biri zabta tarafından yakalanarak üzeri aranmış, bir miktar esrar bulunmuştur. Suçlu hakkında tahkikata başlanmıştır.

Tahtakalede şüpheli bir vaziyette dolaşan Erzurumlu Ali Rıza isminde biri zabta tarafından yakalanarak üzeri aranmış, bir miktar ahyon bulunmuştur. Suçlu hakkında tahkikata başlanmıştır.

Bir tramvay bir otobüse çarptı

Evvelki gün, Sirkeçiden Salkımsöğüt cihetine gitmekte olan 1127 numaralı vagon Mehmdin idaresindeki 89 numaralı tramvay arabası, şoför Osman idaresindeki Babaeski 15 sayılı otobüse çarpmıştır.

Otobüsün pencere camları kırılmış ise de insanca zayıt yoktur. Tahkikata başlanmıştır.

Nöbetçi eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlardır:

İstanbul cihetindekiler:
Aksarayda: (Sarım), Alemdarda (Sırı Asım), Beyazıdda: (Asador), Samatya: (Teofilos), Eminönünde: (Ami rasya), Eyübdde: (Arif Beşir), Fenerde: (Emilyadi), Şehremininde: (Nazım), Şehzadebaşında: (Üniversite), Karagümrükte: (Kemal), Küçükpazarda: (Yorgi), Bakırköyünde: (Merkez).

Beyoğlu cihetindekiler:
İstiklâl caddesinde: (Dellasuda), Galatada: (Hüseyin Hüsnü), Taksimde: (Limonciyan), Pangaltıda: (Nargileciyan), Beşiktaşta: (Süleyman Receb).

Boğaziçi, Kadıköy ve Adalardakiler:
Üsküdar: (Selmiye), Sarıyerde: (Osman), Kadıköyünde: (Saadet, Osman Hulûsi), Büyükdada: (Halk), Heybelide: (Halk).

Şehir işleri:

Biçimsiz bina inşaatına müsaade edilmeyecek

Biçimsiz ve şehrin güzelliğini bozacak bina inşaatına müsaade edilmeyecektir. Bu zamana kadar yapılan binalar hiç biri birbirine benzememekte, Türk tarzı mimarisini ortadan kaybolmaktadır.

Belediye, bundan sonra açılacak meydanların etrafını çeviren binaların aynı tarzı mimariye yapılmasını temin edecektir. Bu binalar, meydan süsleyen abide vesair mühim bir binanın mimari tarzına uyandırılacaktır.

Bir otomobil iki kişiye çarptı

Ayvansarayda buğday koruma memuru Nazmi ile Ahmed zabıtaya müracaat ederek şoför Mahmudun idaresindeki 1514 sayılı taksi otomobilinin kendilerine çarpmış olduğunu iddia etmişlerdir.

Suçlu şoför yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Bıçak çeken bir adam yakalandı

Küçükpazarda Yenihayat sokağında oturan Ferhad, Tophanede oturan Alinin kendisine bıçak çektiğini iddia etmiştir. Suçlu yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Bir doktorun günlük notlarından

Kulaklardaki

İltihablar ve nezleler

Kulaklarda vukua gelen nezleler, iltihablar ve akıntılar muhtelif sebebler tahtı tesirinde vaki olabilir. Fakat ekseriyetle tahriblerin birdenbire yaptığı şiddetli nezlelerin boğaz yolu vasıtasla kulağa intikal en büyük âmıldır.

Bundan başka kulak iltihabları had hastalıklarda olur. Meselâ kızıl, tifo, kızamık ve buna benzer sarı döktümlü hastalıkların mikrobı da kulakta iltihablar yapar.

Herhangi sebebden olursa olsun kulak iltihablarından, akıntılardan korunmak için en büyük, en esasi çare burun ve boğazın temizliğidir. Her gece buruna damlatılacak muzadı taaffün mahfûl ile gece ve sabah gene bazı muzadı taaffün mahfûllerle ve yahud gayet basit sıcak tentürdiyotlu su ile yapılacak gargaralar hemen daima hastalıkların ve yahud nezlelerin kulakta iltihab ve iltihâl yapmalarına yardım eder. Buhassa çocuklarda buna çok dikkat etmek lâzımdır. Çünkü müzmin hale gelen kulak iltihabları, yıllar süren akıntılar yaptığı gibi sağırılık dahil husule getirir.

Cevap isteyen okuyucularımızın posta pulu yollanmalarını rica ederiz. Aksi takdirde istekleri mukabelesiz kalabilir.

Kadıköy Vakıflar Direktörlüğü İlanları

Muhammen ilk teminat kıymeti

Mahallesi ve cinsi

L. K.	L. K.	
25	1 88	Zühtüpaşa Tahtaköprü caddesinde 2 No. lu evin enkazı.
160	12 00	Zühtüpaşa Tahtaköprü caddesinde 4 No. lu evin enkazı.
70	5 25	Zühtüpaşa Tahtaköprü caddesinde (6, 8, 10, 12) No. lu evin enkazı.
130	9 75	Zühtüpaşa Tahtaköprü caddesinde (14, 16) No. lu evin enkazı.
250	18 75	Osmanağa Arayıcı sokak 31, 31/1 sayılı iki bölük ahşap evin enkazı.

Yukarıda mevki ve cinsleri yazılı yerlerin enkazı açık arttırmaya çıkarılmıştır. İhaleleri 28.11.938 saat 11 dedir. İsteklilerin Kadıköy Vakıflar Müdürlüğüne gelmeleri. (8366)

İstanbul Jandarma satınalma komisyonundan

Mikdar kilo	Cinsi	Tahmin bedeli Lira Ku	İlk teminat Lira Ku
1240 - 1400	Kösele	2310.00	173 25

1 - Cinsi, mikdarı, tahmin bedeli ve ilk teminatı yukarıda yazılı evsafına uygun 1240-1400 kilo kösele 3/12/938 Cumartesi günü saat 11 de Gedikpaşadaki İstanbul Jandarma satınalma komisyonunca açık eksiltme ile satın alınacaktır.

2 - Şartname hergün adı geçen komisyonunda görülebilir. Veya parasız aldırılabilir.

3 - 2490 sayılı kanuna göre şeraiti haiz isteklilerin ilk teminatlarla yazılı gün ve saatte komisyon gelmeleri. (8482)

Devlet Demiryolları ve İmanları İşletmesi Umum idaresi İlanları

Muhammen bedeli 20.000 lira olan (76) kalem hususî elektrik tel ve kabloları 5/1/1939 Perşembe günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (1500) liralık muvakkak teminat ile kanunun tayin ettiği vesikalere ve tekliflerini aynı gün saat 14.30 a kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankara'da Malzeme dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm ve Sevk Şefliğinden dağıtılacaktır. (8517)

DOYÇE ORIENT BANK

Dresdner Bank Şubesi
Merkezi: Berlin

Türkiye şubeleri:

Galata - İstanbul - İzmir
Deposu: İst. Tütün Gümrüğü

★ Her türlü banka işi ★

SELÂNİK BANKASI

Tesis tarihi : 1888

İdare Merkezi : İSTANBUL (GALATA)

Türkiyedeki Şubeleri:

İSTANBUL (Galata ve Yeniceami)
MERSİN, ADANA Bürosu

Yunanistandaki Şubeleri:

SELÂNİK - ATINA

Her nevi banka muameleleri
Kiralık kasalar servisi

İLÂN

Osmanlı Bankasından: Şeker bayramı münasebetile Osmanlı Bankasının Galata, Beyoğlu ve Yeniceami Şubeleri sotesşrin 23, 24, 25 ve 26 ncı günleri kapalı olacaktır.

OSMANLI BANKASI

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ

TESİS TARİHİ : 1863

Sermayesi: 10.000.000 İngiliz İhrası

Türkiyenin başlıca şehirlerle Paris, Marsilya, Nis, Londra ve Manchester'de, Mısır, Kıbrıs, Irak, İran, Filistin ve Yunanistan'da Şubeleri, Yugoslavya, Romanya, Suriye ve Yunanistanda Filyalleri vardır.

Her türlü banka muameleleri yapar.

20 ASRİN GÜNEŞİ

ULU ÖNDER ve ŞEFİMİZ K. ATATÜRK'ÜN

Ufulü üzerine Dolmabahçe Sarayından Sarayburnuna, Sarayburnundan İzmit'e, İzmitten Ankaraya ve Ankarada yapılan bilumum merasimin tamamı, Türkiyenin en meşhur operatörleri tarafından sinemaya çekilmiştir.

Ayrıca film arşivlerimizde mevcut ATATÜRK'ÜN İstiklâl harbinde memleketimiz dahilinde muhtelif seyahatleri, birçok açılış törenlerinde filmlerile bizzat kendilerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde irad buyurdıkları nutukları film halinde gösterilecektir. Bu 3000 metroluk film bu akşamdan itibaren

İPEK ve SARAY

Bu film yarından itibaren İzmirde

ELHAMRA ve YENİ

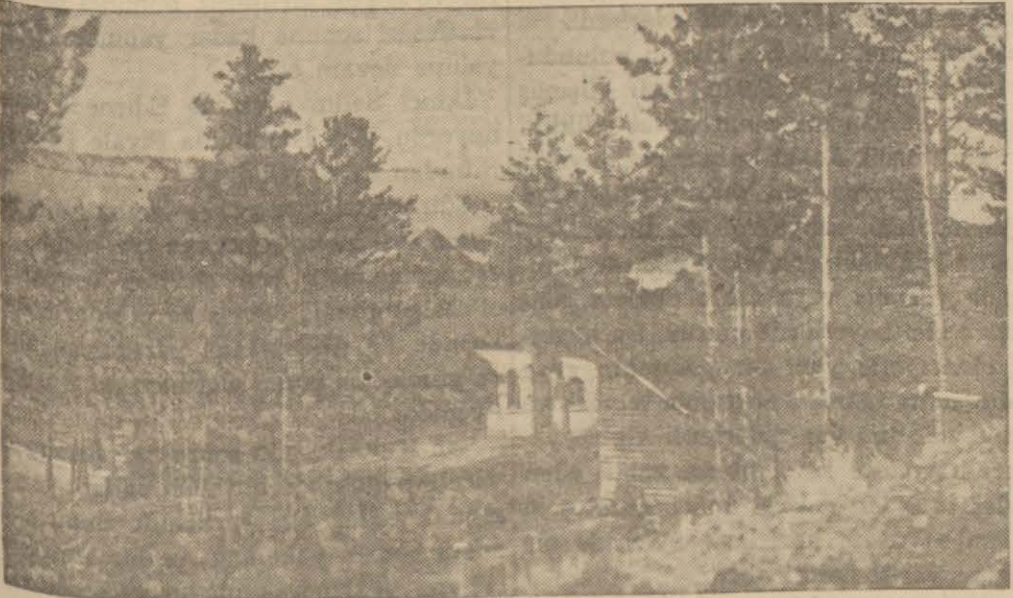
sinemalarında birden gösterilecektir.

sinemalarında da aynı zamanda gösterilecektir.

MEMLEKET HABERLERİ

Sarıkamışta on altı köy eğitimci mektebi yapılıyor

Karsın Cilavuz eğitimci kursundan yetiştirilen on altı eğitimci mektepleri kurmak üzere çalışmaya başladılar

Sarıkamıştan bir manzara

Sarıkamıştan yazılıyor: Karsın Cilavuz eğitimci kursu mezunlarından kazamıza 16 eğitimci ile iki seyyar baş öğretmen verilmiştir.

Bu eğitimcilerden dokuzu Selim nahiyesi köylerine ve yedisi de Bardız nahiyesi köylerine olmak üzere iki bölge teşkil edilmiş bulunmaktadır. Selim bölgesi başöğretmenliğine, öğretmen Şevket, Bardız bölgesi seyyar başöğretmenliğine ise seyyar başöğretmen Celâl tayin edilmiştir.

Bu yıl içinde kazamızda yeni açılacak olan bu okullarda birincikânun yanında tedrisat başlayacaktır. Okul binaları ile saire ihtiyaçların şimdiden ihzar ve temin edilmesine başlanarak ilkkânunun birinde okulların tedrisata elverişli bir surette ihzar edilmeğe çalışılmaktadır.

Karaorgan çayına bir sed yapıldı

Torbalıda bir baba oğul ortaliğe tehdit saçarken yakalandılar

Torbalı, (Hususi) — Burada garib bir hâdise olmuş, baba oğul rasgeldiklerine hakaret etmişler ve herkesi yaralamağa kalkışmışlardır. Vermil köyünden sabıka Ahmed çavuş, sarhoş bir halde elinde bir balta ile sokağa fırlamış, evvelâ kasab dükkânına giderek Ramazanı, sonra bir kahveye giderek kahveciyi tahkir etmiş, tekrar yola koyulmuş, Ali Bahri isiminde birine tesadüf edince:

— Şimdi seni ikiye böleceğim! Diyerek üzerine yürümüştür. Daha çavuş davranan Bahri, muhakkak ölümden kurtulmuş ve sarhoş yakalanarak adliyeye verilmiştir. Fakat iş bu kadarla da kalmamıştır. Ali çavuşun oğlu Mustafa, ertesi gün babasının intikamını almak için kahve dolaşmağa ve Bahriyi aramağa başlamış, o da jandarmalar tarafından yakalanmıştır.

Marmara Ereğlisine yeni göçmenler geldi

Çorlu, (Hususi) — Dördüncü seferini yapan Vatan vapuru ile 1534 göçmen vabüretteb Marmara Ereğlisine çıkmış ve Marmara köyündeki kamplara yerleştirilmiştir. İr. İrkdaşlarımızın sağlık, istihalat, yeme ve içmelerine Kızılay, göçmen sevk amirliği ve iskân memurlarımız büyük bir alâka göstermektedir.

Kozanda 55 koyun çaldılar

Adana (Hususi) — Kozanın Sokut Taş köyünden Arif karısı Kudretin eli beş koyunu evinin avlusundan, meçhul kimseler tarafından götürülmüş. Koyunların ve hırsızların meydana çıkarılması için takibat ve tahkikat başlamıştır.

Adana nafia fön memuru

Adana (Hususi) — Vilâyetimiz nafia fön memurlarından Saim Göksan vekâlet şoseler fön heyetine naklen tayin olmuştur.

Temreliler vapur ve postane istiyorlar!

Kaş (Hususi) — Kazamızın Temre nahiyesi, yedi köyün bir araya toplanmış olmasından teşekkül etmiş büyük bir kasaba halindedir.

Ticari ve iktisadi vaziyeti itibarla cenubi Anadolunun en zengin bir muntakası olan Temre, her sene harice ve dahle külliyyetli kestere, kömür, palamut, buğday, arpa ve meyan kökü sevketmekte ve bu itibarla kazamızın iktisadi ve ticari faaliyet bakımından en ileri bir merkezi haline gelmiş bulunmaktadır.

Temre nahiyesi, Kaş ile Finike arasında. Devlet Denizyollarının vapurları haftada iki kere bu limanlara uğradığı halde ticareti bu iki iskeleden daha çok olan Temreye vapur uğratılmamaktadır.

Evvelce bu hususta neşriyat yapılmışsa da bir fayda görülmemiştir. Temreye vapur uğratılmakla nüfusu çok ve ticari faaliyeti meydana gelen böyle bir nahiye için çok ehemmiyetli ve mübrem bir ihtiyaca cevap verilmiş olacaktır.

Temre nahiyesinde postane yoktur. Kümeleşmiş yedi köyde bugün 4000 nüfus oturmaktadır. Bunların vaziyeti, nahiye mülki teşkilâtı, siyasi ve coğrafi vaziyeti, bu nahiye için çok ehemmiyet vermeyiz icab ettiren kuvvetli sebeplerdir.

Temrede bir postane açmak ve Temreye vapur uğratmak, açık bir zaruret halindedir.

Edirne Ebedî Şefe son ihtiramını gösterdi

Üç dakikalık bir sükûttan sonra Önderin heykeli önünde ihtiram geçidi yapıldı

Edirne 21 (Hususi) — Büyük Kurtarıcımız ve Aziz Önderimiz canımız Atatürkün ölümü dolayısıyla günlerdenberi acıklı bir matem içinde çalkalanmakta olan Edirnemizde bugün saat 14 de istiklâl marş ile başlayan büyük bir tören yapılmıştır.

İstiklâl marşını müteakib muzika nın çaldığı matem havası dinlenmiş ve partimiz, belediye, halk ve Halkevimiz namına söylenen nutuklarda Atatürkün eserleri memleket ve millete yaptığı büyük hizmetleri, hayatı ve onun aramızdan ayrılmasında duyulan büyük yas ve elem anlatılmıştır.

Üç dakikalık bir sükût ve ihtiramdan sonra meşaleler ateşlenmiş ve Büyük Önderin heykeli önünde ihtiram geçidi yapılmıştır.

Büyük Atamızın varlığına ve hatırasına bağlılığını candan ve yürekten gösteren genç, ihtiyar, kadın ve erkek bütün talebeler ve binlerce halk hüçürükler içinde gözyaşı dökmüşlerdir.

Bartının bir köyünde bir yatı Mektebi yapıldı

Bartın, (Hususi) — Cıvardaki köyler halkının maddî manevî yardımlarıyla Kaşbaşı köyünde inşa edilen yatı mektebinin açılma merasimi yapılmıştır.

Merasimde kaza erkân ile teşekküller reisleri ve memurlardan birçok zevat, civar köylerden kalabalık bir halk kütlesi hazır bulunmuştur.

Kaymakam Hâmid Erkan, kendisine verilen makası, şube reisi yarıbay Muhiddin Töleğene takdim ederek kordelâyı kesmesini rica etmiştir. Yarıbay Muhiddin Töleğene kısa ve içli bir hitabe söylemiş, kordelâyı alkışlar arasında kesmiştir.

Bundan sonra hususî muhasebe memuru Lütfi Ertanla Ziya Uğur ve Fazıl Kılıçay birer nutuk söylemişler ve küçük mektebli İhan Aladağ ateşli bir münazama okumuştur.

Fişekler atılırken binanın içine girilmiş ve gezilmiştir. Biraz sonra da yine otomobil ve kamyonlara binilerek kasabaya dönmüştür.

Bolu kazaları arasında yeni ve muntazam yollar yapıldı

Bir müddet evvel tamamen yanan Bolu hükümet konağı yeniden yapıldı, Parti bahçesi de park haline geldi

Gerede - Bolu yolu üzerindeki Çaydüzü köyü

Bolu, (Hususi) — İsmetpaşa, Gerede, Gerede - Bolu, Bolu - Adapazarı arasında olduğu gibi, Bolu vilâyetinin bütün kazaları arasında posta münakalatını yapan otobüsler aynı zamanda yolcuların da muntazam gidip gelmelerini temin etmektedir.

Gerede ile Bolu arasındaki yol 54 kilometredir. Bu yol üzerinde de bazı noktaların tamirata çalışılmaktadır.

Önünde büyücek bir göl ve gölün dört yanında da köyler olan tam yol üzerindeki kısma Yenicefa nahiye merkezi tesadüf etmektedir. Nahiyedeki evler çok muntazamdır, küçük ve temiz bir çarşısı vardır. Son yıl içinde beş dersaneli ve yatılı büyük bir ilköğretim binası yapılmıştır. Bu güzel nahiye Büyük Atamızın «Türkün en büyük halk şairi» diye tavsif buyurdukları Dertlinin de doğum yeridir.

Yenicefadan ayrıldıktan sonra Boluya kadar yol düz ve virajsız devam eder, yol üzerinde hanlar, köyler, müteaddid köprüler vardır. Bilhassa bu yol üzerindeki su değirmenleri çok güzel bir manzara arz etmektedir. Bir değirmenin suyu aynı zamanda birkaç değirmeni dolaşmakta ve hepsinin de büyük taşlarını döndürmektedir.

Hergün bir parça daha inkişaf eden Boluda son yıllarda imar hususundaki faaliyet pek çok artmıştır. Bilhassa vali-

nin Bolunun iktisadi ehemmiyeti üzerindeki rolü büyüktür. Şehirde yapılan yeni işler de şayın takdirdir. Bundan bir müddet evvel yanan hükümet konağı ehemmiyetli bir para sarf ile yeniden yapılmıştır. Parti binası da bugün Bolunun en güzel bir yerinde ve en güzel binasıdır. Parti binasının bulunduğu bahçenin dört tarafı duvarla kapatılmış, bahçe azami itina ile tanzim ve tarholunmuş yeşillikler diyarı olmuştur.

Aynı zamanda umumi park ihtiyacı olan Parti bahçesi akşamları halkın gezip dolaştığı güzel bir yer haline gelmiştir.

Bolunun suları bol, fakat kısmen kirli ve reğlidir. Ahalisi muktesiddir. Ekmek ekseriyetle evlerde yapılır, bunun için her evde fırınlar vardır. Bolunun denizden yüksekliği 900 metredir. Burada her çeşid sebze istihsalı mümkün olmaktadır. Bolunun takriben dört kilometre ötesinde bir de küçük köyü hamamı vardır, bu hamam bundan birkaç yıl önce yanmış ve yeniden yapılmıştır.

Bolu ile Düzce arasındaki yolda mütemadi tamirat devam etmekte, sık sık bozulan meşhur Bolu dağındaki geçid esaslı şekilde ıslah edilmektedir. Bu dağın yol üzerine teadüf eden mühim bir kısmı açılarak göçmen köyleri yapılmıştır.

Belediye Reisi seçimi her yerde tamamlandı

Denizlide İsmail Cillov, Çanakkalede Osman Günel, Çorluda Şahab Arman, Orhangazide Mustafa Erdem reisliğe seçildiler. Denizli kazalarında da seçim bitti

Denizli (Hususi) — Denizli şehir meclisi toplanarak yeni reisi ve yeni encümen azalarını seçmiştir.

Belediye reisliğine memleketin ileri gelen ve iyi yetişmiş gençlerinden İsmail Cillovu seçmiştir. Bu seçim halkın da arzusuna uygundur.

Tavasta Mehmed Şahal, Kalede Osman, Kızılcabölükte Mustafa Yağcı, Çalda Halid Çelikkas, Çivirde Mustafa Çorbacı, Acıpayamda Feyzi Erten; Sarayköyde Süleyman Tok; Babadağda Hamdi Arman; Buldanda Yarangilmeli oğlu belediye reisliklerine seçilmişlerdir.

Denizlililer yeni belediye reisi İsmail Cillovdan çok işler beklemektedir. İlk iş olarak bayram yerinde bir araba durak yerini tesis ederek herkesin serbest hareketini temin etmek suretile Çarşı medhalinin manzarasını güzelleştirmek.

İkinci olarak medeni bir nakliyat vasıtası olan belediye otobüslerine sepet; heybe, çuval gibi pazar eşyasını koydurmamak bu suretle halkı soğan; pırasa; yağ ve et kokusundan kurtarmak ve yahud otobüse asılan eşya nakledilmez) levhasını kaldırmak.

Çanakkalede

Çanakkale belediye seçimi bugün bitmiştir. Dört yıldan beri bir takım muvaffakiyetler gösteren ve bilhassa belediyenin bütçesini tevzin eden Osman Günel, Belediye Reisliğine seçilmiştir.

Avukat Davud Baykan, birinci reis vekillğine, avukat Tahsin Gür ikinci reis vekillğine ve Sırrı Kaval ile Ah-

med Acar belediye encümeni daimi azalığına seçilmişlerdir.

C. H. P. nin gösterdiği bu namzetlerin seçilmesinden halk pek memnun olup şehir içinde yüksek başarılarla göstereceklerinden ümitvar bulunulmaktadır.

Çorluda

İlk toplantısını yapan belediye meclisi ezacı Şahab Armanı belediye reisi olarak intihab etmiştir. Yeni belediye meclisi azaları da şu zevattan müteşekkildir:

Ziya Güray, Refet Demiray, Ali Nazmi, Süleyman Eten, M. Üzel, Adem Tüylü, Tefvik Çiftçi, Ali Aybey, İsmail Mergen, Ramız Baykal, Rifat Esendal, Tahsin Gençer, İbrahim Tekiz, Emrullah Ölçüm, Behice Aygül, Emin Karlı, Sadık Tuna, İzzet İçsönmez, İzzet Yılmaz, Haşim Sürel, Hakkı Özdem.

Orhangazide

Orhangazi (Hususi) — Bugün belediye toplanan yeni belediye azaları şehrin imarına çok çalışmış olan eski belediye başkanı Mustafa Erdem'i tekrar ekseriyetle Orhangazi belediye başkanlığına seçmişlerdir.

Orhangazide bir esrarkeş yakalandı

Orhangazi (Hususi) — Orhangazide inşaat işinde çalışan İnegöllü İsmail şehrin 500 metre haricinde bir yerde esrar içerken ve üzerinde bulunan bir miktar esrarla jandarma devriyesi tarafından yakalanarak evrakile birlikte Adliyeye teslim edilmiştir.

Hâdiseler Karşısında

Elimizden ne gelir?

— Elimizden ne gelir ki:
Toprağı kendine rameden, toprak feyzini bir balmumu gibi şekilden şekile sokan, bir kudret membanı bakır tele sıkıştıran, göklere çıkan, denizler altına giren medeniyet; ölüm karşısında elleri bağlı bekliyor.
Her şeye:
— Yasak!
Diyebilirken, biz ona:
— Yasak!
Diymiyoruz ve ölüm, küçüğü, büyüğü, kıymetliyi, kıymetsizi, genci, ihtiyarı; sıra aramadan; sorup danışmadan alıyor, götürüyor.

— Elimizden ne gelir ki!
Ölüm bizim babamızı alır, anamızı alır, kardeşimizi alır. Biz ağlarımız günlerce yeis içinde yaşarız ve nihayet hep aynı sözü söyleriz:
— Elimizden ne gelir ki!

Hiçbir kuvvetin:
— Yasak!
Diye yolunu kesemediği ölüm, nihayet Türkün ve dünyanın en büyük adamını da aldı. Onu gözyaşları ara-

sında ebedi istirahatgâhına kadar götürdü ve boyunlarımız bükük:
— Elimizden ne gelir ki!
Dedik. Fakat aynı zamanda bağırdık:
— Hayır O ölmedi, O yaşıyor. Çünkü Onun eseri yaşayacak.

— Elimizden ne gelir ki!
Hayır bu hiç doğru bir söz değil. elimizden herşey gelir.. Mademki O herhangi bir ölü değildir. Mademki Onun yaşadığına inanıyoruz.. Bu sözü geri almak gerek:

— Elimizden ne gelir ki mi dedik.. Hayır hayırl!
— Elimizden herşey gelir.
O bize mükemmel bir eser bıraktı. Yaşasaydı, bu eseri daha mükemmel bir hale getirecekti.
Mademki O bizim içimizde yaşıyor. Onun yapmak isteyip yapamadığını biz yapmalıyız.

— Elimizden herşey gelir.
Eseri tamamlamakla Onun yaşadığını isbat etmeliyiz!

İSMET HULUSİ

Kadın Köşesi

Çocuk bakımı

Çocuğunuzun konuşmasını daha küçükten düzeltmelisiniz

Hemen her çocuk muayyen keltmeleri kendine mahsus bir şive ile söyler. Bu bebek dili çok defa o kadar tatlı, o kadar tuhaf ki biz büyükler bunu düzeltmek şöyle dursun, çocuğu kendi gibi yarım yarım konuşarak sevmeye bile kalkışırsız. Bu, onu adeta teşvik olur.

Böylece yavrumuzu bazan bütün ömrünce duyacağı bir ızdıraba kendi elimizle atmış oluruz. Çocuk büyür, dilini iyice düzeltmeden mektebe gider. Arkadaşları onun o sözlerle alaya başlarlar. Herkesin kendisine eğlendiğini gören yavru da bir sıkılganlık, ürkeklik başlar. İçin için üzülür, melankolye kapılır. Dilini düzeltme bile, aldığı bu ilk tesirle pırsık olmaktan kurtulamaz. Artık cesaretini kendine inancını kaybetmiştir. Daima arkadaşlarından geriye kalır. Zekâsı bile inkişaf edemez. Bu, tabii bir bebek konuşmasının vaktinde düzeltilmemesinden doğabilecek acı bir netice...

Bir de hakikaten kekeme olan çocuklar vardır. Bunların kekemeliği ya sinirden, ya da damakların teşekkülündeki bozukluktan gelir.

Sinirden geliyorsa yapılacak şey gene çocuğu düzgün konuşmaya çalışmak olmalıdır. İcab ediyorsa heceleri tek tek söyletmeli, bu heceleri birleştirerek düzgün ve kısa kısa kelimeler yapabilmesine çalışmalıdır.

Şarkı söyletmek de bu gibilere çok iyi gelir. Çocuk şarkı söylerken kendini unuttur ve düzgün telâffuza başlar. Bu düzgünlüğe gitgide daha çok alışır.

Burada anne kadar öğretmenin de rolü büyüktür. Çocuğın öğretmeniyle yakından temas etmeli. Onu arkadaşlarının alayından korumasını, ona cesaret vermesini rica etmeli.

Mümkünse çocuğu bir zaman için evden başka bir yere yollamak. Yeni bir muhit bunlara daima iyi bir tesir yapar. Mektebde, eğer öğretmen çocukla yakından meşgul olursa, bu yeni muhitin yerini tutar.

Yaradılıştan ağızının teşekkülü huzuk olduğu için iyi konuşamayan çocukları tabii doktora göstermek ve ona göre tedavi etmek lâzım gelir. Çocuğın kendini bütün hayatınca küçük ve geri hissetmemesi için bu işi pek erkenden ehemmiyetle ele almalıdır.

Yemek bahsi:

Yufkalı kebab

Koç etinin bud tarafından biraz yağlı kesip bunu kuşbaşı doğrayıp soğan suyu ve tuz ile oğup bir gün o halde bırakınız. Sonra şişlere saphyarak güz ateşte çevire çevire pişiriniz. Tuzlu su ve biraz da sadeyağı ile bir yufkalık hamur tutup kalınca yufka açınız. Et suyunda pişirerek ve kefkire alarak lâyikile süzdükten sonra sadeyağından sertleşmeyecek kadar kırtartınız. Bir sahana yayınız, ortasına kebabları diziniz, arzu olunan baharatı da serpip yufkayı dört tarafından öukerek bir boğça yapınız ve altüst ederek kenarına koyu et suyu koyup kapağını kapayınız ve bu suyu çekinceye kadar hafif ateşte kaynatınız.

Her kadın bilmelidir

Hasır nev'inden yaygıların üstündeki yağ lekeleri petrol ile temizlenir. Lekeler iyice yerleşmiş ise bir diş fırçasını petrole batırıp leke yerlerini iyice fırçalayınız.

Tarihi tedkikler:

İhtişam yarışısı...

Yazan: Kadircan Kafıl

Devletlerin arasına askerî kudretlerini birbirlerine göstermeleri ötedenberi âdet ve ihtiyaç halindedir. Şimdiki zamanlarda bunu manevralar veya geçid resimlerle yapıyorlar. Bir devletin ordusunu kuvvetli gören dostların dostlukları artıyor ve düşmanların kötü niyetleri uyuklamağa mecbur oluyor.

Eski devirlerde manevralar yoktu. Türkler büyük avlar tertib ederlerdi. Bu alaylarda otuz kırk bin kişinin bulunduğu olur, yabancı elçilerin, esir düşmüş düşman kumandanlarının davet edildiği görülürdü. Fakat bunlar pek seyrekti. Gösterişlerin, ordu kudreti cihetinden değil, devletin zenginliği cihetinden yapılmaları için daha çok fırsat çıkardı. Bunlar da yabancı veya rakib devlete gönderilen elçi heyetleriyle olurdu. Bu heyetler ekseriyetle yeni bir padişahın veya kralın tahta çıkması sırasında tebrik ve bediye takdimi için giderlerdi. Gelen yabancı heyetlere karşı onları kabul eden devlet te elden geldiği kadar muhteşem bir kabul resmi hazırlar, öylelikle bir ihtişam yarışısı halini alırdı.

Osmanlı tarihinde bu çeşid sahneler çoktur. En meşhurlarından biri de İran hükümdarının ikinci Selimin cülusunda gönderdiği sefaret heyetidir.

İran sefaret heyetinin reislğini Revan valisi Şah Kulu Sultan Han yapıyordu. Bu adam Osmanlı imparatorluğuna komuşu bir memlekette olduğu için sık sık münasebette bulunurdu. Zaten ikinci Selimin cülü tarihi olan 1566 dan on iki yıl önce de gene elçi olarak gelmişti. Aynı zamanda güzel ve nükteli söz söyleyen hoş bir adamdı. Vazifesini yaptığı sırada o zamanki İran devletinin kudret ve haşmetini göstermek üzere elden gelen gayret ve fedakârlığı yapmış, şahı da buna razı etmişti.

Şah Kulunun yanında kenarları altın işlemeli amame giymiş olan yüz yirmi İran asilzadesinden başka surma elbiseli iki yüz atlı, onlar kadar şatafatlı giyiniş olan dört yüz tacir bulunuyordu. Bunlara aid eşya ile padişaha ve vezire sunulacak hediyeleri bin yedi yüz at, katır ve deve taşıyordu.

Sefaret heyetinin hususî bir mızıkâ takımı vardı. Bu takımın beş tane büyük davulunun her biri birer deveye yüklenmişti. Diğer âletler de beşi uzun üçü küçük olmak üzere sekiz boru ile beş ney, bir düdük, bir tambur ve birçok diğer âletlerden ibaretti. Çalgıcılar arasındakî dört güzel sesli ve şarkıcı cariyeye bilhassa göze çarpıyorlardı.

Şahın padişaha gönderdiği hediyeler pek değerli ve çoktu: Altınla işlenmiş en güzel kumaşlardan iki çadır, fevkalâde san'atkarane işlenmiş cıldler içinde bir Kur'anıkerim ve bir şehname. İkisi on miskal yani kırk dirhem yani yüz gram ağırlığında iki büyük inci bunlar arasında en hafif fakat en pahalı olanlardandı. Ayrıca armud biçiminde bir yakut, devrin en kıymetli ve değerli keten ve ipek kumaşlarından bir çokları da vardı. Bu kumaşların değeri, (Hammer) in yazdığı doğru ise, tamam yüz altmış dört bin altın yani bugünkü hesabla aşağı yukarı bir milyon sekiz yüz bin liradır. Birçok büyük halılar, kâseler, yüzükler, eğerler de vardı.

İran hükümdarı bunlardan başka av için alıştırılmış ve yetiştirilmiş olan kırk şahin de göndermişti. Ayrıca vaktile babası Kanuni Süleyman tarafından öldürüleceği için İrana kaçan ve orada idam edilen şehzade Beyazidın silâhlarla develerini de yollamıştı.

Şah Kulu bu büyük alayla İran payitahtından çıktı. Erzurum valisi onu karşıyacaktı. Elçinin ihtişamını önceden öğrenmişti. O da kendisini göstermek hevesini bir türlü yenedi, hattâ devletine şerefini korumak maksadile bunu lüzumlu buldu. Hemen civardaki timar ve zcemet sahibleriyle kendi emrindeki askerleri topladı. Onları mükemmel surette düzdü.

Şah Kulu, Erzurum valisinin kendisini karşılamaya geldiğini söyledikleri zaman aldırılmazdı, fakat onun ardındaki en az sekiz bin kişinin dötrnal yaklaşıncın gösterdikleri heybetli manzara karşısında bakakaldı. Hele biraz yaklaşıncı hayreti büsbütün arttı. Çünkü bu sekiz bin kişiden iki bin kişinin elbiseleri gayet değerli kumaşlardan ve yepyeni olduğu

gibi silâhları da altın ve gümüş işlenmişti. Bir kasırga hızla karşılaşıncın atlarının saçıkları beyaz ve sarı parıltılar gözler kamaştırıyordu.

Yanıdakilerin ihtişam sayesinde İstanbul halkını, vezirleri ve hattâ padişahı şaşkırtacağı uman Şah Kulu bir valinin ihtişamı karşısında afallamıştı. Gurur ve neşesi kırılmıştı, bununla beraber vazifesini sonuna kadar yapmak üzere yoluna devam etti.

İkinci Selim o sırada Edirne'de bulunuyordu. Elçi İstanbulda Piyale Paşa tarafından kabul edildi.

Edirne'deki sarayın ve kabul merasiminin ihtişamını arttırmak için hiçbir şey esirgenmemişti: Her renkten ve parlak elbiseler giymiş olan askeri, onların üstlerinde ve silâhlarında parıldayan altın ve gümüşleri gören elçi hayranlığını gizliyemedi.

Şah Kulu iki gün sonra sadrazamın ziyaretine giderken bir silâh patladı ve yanındakilerden biri yaralandı. Bunu atan adam hemen yakalandı ve bir atın kuyruğuna bağlanarak alayın geçeceği yollarda, ölünceye kadar sürüklendi.

Elçi sadrazama hediyelerinin takdim etti. Ona:

— Bütün ülemanız eserlerinin mukademesinde sizin adınızı anmadılar. Hattâ İran âlimleri de pek haklı olarak, sizin yaptığınız güzel işleri eserlerinde anlatmışlardır.

Dedi.

Padişah tarafından kabulü sırasındaki alayın önünde satenden, kadife ve sırmalı çuhadan, Şam kumaşlarından elbiseler giymiş çavuşlarla müteferrika ve sipahiler bulunuyordu. Ondandı sonra yürüyen üç yüz İranlı da çeşid renklerde ve kenarları hayvan resimleriyle işlenmiş alay elbiseleri giymiş oldukları haide ilerliyorlardı. Elçinin atlarını götüren uşaklar ve iki yüz yeniçeriden sonra Şah Kulu görüldü. Başında sırmalı sarık, arkasında al elbise vardı. Eger takımı altın, gümüş ve firuzelerle parıldayan bir ata binmişti. Fakat bu ihtişam Osmanlı sarayının ihtişamı karşısında sönük kalıyordu. Bununla beraber inciler, yakutlar, çok ince oldukları halde tanesini altı kişinin kaldırabilirdi büyük halılar, zehir dokunduğu takdirde kırıldıkları söylenen sekiz kâse (?) ikinci Selimin takdirlerini kazanmıştı. Elçinin itimad mektubu da hediyeleri derecesinde muhteşem, belki de onlara üstündü. Çünkü pek parlak bir üslûbla yazılmıştı. Sarı Abdullah efendinin mecmuasında bu mektub büyük boyda kırk dokuz yapraklıdır.

Bugünkü siyasi münasebetlerle bu tarih sayfalarını karşılaştırınca rıyadan samimiyete, lüzumsuzluktan faydaya, israftan tutumluluğa doğru büyük adımlar atılmış olduğunu daha iyi anlıyoruz.

Adana memleket hastanesi bakteriyoloğu

Adana (Hususi) — Adana memleket hastanesi bakteriyoloğu doktor Kemal Arsoy Samsun memleket hastanesi bakteriyoloğuna tayin edilmiş ve yerine Konya memleket hastanesi bakteriyoloğu doktor Vasfi Güsar atanmıştır.

Kars belediyesi şehir için radyo ve hoparlör aldı

Kars, (Hususi) — Kars belediyesi halkın ihtiyacını nazarı itibara alarak iki büyük hoparlör ve bir büyük radyo yaptırtarak şehirde bir tesisat yapmıştır.

Akhısarda belediye faaliyeti

Akhisar, (Hususi) — Belediyeden istasyona kadar olan hükümet caddesi beton olarak inşa edilmektedir. Elektrik istasyonunda yenilikler yapılmakta, ağaç olan direkler değiştirilerek demir direklerle dikilmektedir. Hükümet, Parti, belediye elele vererek ümrana hız vermektedir.

Alaşehirde polis teşkilatı

Alaşehir, (Hususi) — Manisa vilayeti'nin Akhisar, Turgudlu, Salihli kazalarından sonra Alaşehirde polis teşkilatına başlanmıştır. Ayrılan polisler ve komiser asayiş işlerini devir almıştır.

Bunları biliyor mu idiniz?

Telgraf tellerinin süs olarak kullanıldığı memleket

Borneonun şimalindeki sıra kavaktaki yerliler telgraf tellerinin meclûbudurlar. O civarda yapılan telgraf hatları daima yerli güzelleri tarafından koparılarak, süs olarak kullanılır.

225.000.000 sene evvel

Fenni ismi Edaphosaurus olan, ve bazılarının «gemi-kertenkele» adını verdikleri bir hayvanın Teksasta bir fosilini ele geçirmişlerdir. Boyu 2 buçuk metre olan bu hayvanın 225,000,000 sene evvel dünyada yaşamış olduğu iddia edilmektedir.

Horza benzeyen tavuk

1474 senesinde İsviçrede, Bal eyaletinde horza çok benzeyen ve horz gibi öten bir tavuk ilk yumurtayı yumurtladığı anda derhal yakalanmış ve bir direğe bağlanarak diri diri yakılmıştı. Horza benzeyen bu tavuğun bir sihirbaz olması şüphesi yakılmasına sebep olmuştu.

Dünyanın ihtiyar ikizleri kimlerdir?

Dünyanın en ihtiyar ikizleri madam Luise Vaverie Julie Filanchapouechtirler. Yaşları dokson dördür. Birbirlerine çok benzerler.

Garibi su ki şimdiye kadar bu iki kardeş aynı zamanda hastalanmışlar, aynı zamanda yatağa düşmüşler, aynı zamanda iyileşmişlerdi.

Düet adam

Şikagoda Luis Perlman adlı bir musikişinas vardır. Bu adam aynı zamanda bir piyano ve bir kemane çalmaktadır. Bu yüzden kendisine Düet adam adını vermişlerdir.

Tırnak ve saç

Tırnak ve saç birbirine hiç benzemiyen şeylerdir değil mi? Halbuki hakikatte her ikisi de aynı maddelerden teşekkül etmişlerdir.

GÖNÜLİSLERİ

Okuyucularına Cevablarım

Göztepede Bayan «D. İ.» ye:
— Başkalarının muvaffakiyetlerini kıskananlar kendileri çalışıp yükselmekten âciz olanlardır. Bu içtimal kaideyi gönül sahasına naklederseniz:

— Başkalarının saadetini kıskananlar bedbaht olanlardır, şeklinde ifade edebilirsiniz. Fakat bu hükmün mutlak surette doğru değildir. Kendisi tamamen mes'ud olmasına rağmen başkasının saadetini çok görenler de vardır. Hakınızda imzasız mektubu yazmış olanı bulmak, bu bakımdan pek kolay olmayacak sanırım. Zira sadece düşmanlarınızı değil, dostlarınızı da gözden geçirmek lâzım gelecektir.

Bebekte Bayan Bedriyeye:

— İç işlerinin hâkimi kadın, dış işlerinininki erkektir. Fakat bu iki saha arasında hududtaşı ekseriya orta ve çimene bürünür, görünmez olur, işler arasında tedahül başlar. Meselenin esası kadınlı erkeğin yekdiğerine samimiyetle bağlı olmalarındadır.

Evet. İç işleri kadındadır, dış işleri erkektedir amma, geminin umumî kumandasının da erkte bulunduğunu unutmayınız.

İzmirde Bay Ahmed Hilmiye:

Evvelâ mektubla ziyaretlerine gitmek arzusunda olduğunuzu bildiriniz, sonra verecekleri cevabı bekleyiniz, cevab almazsanız arzunuzu tekiden bildirmeye lüzum yoktur.

TEYZE

İlk Türk kadın casusu

Yazan: Ziya Şakir

Rozanın evinde başlayan hikâye

Ben makasımın dediği gibi.. acaba; İstanbul kazan ve ben de keçe olsam bu karayağzı delikanlıyı ele geçirebilecek miyim? Bu, pek muhal olan bir hayal amma.. hele bir, işe girişelim.. bakalım; ayineî devran, ne suret görürler?.

★
Gündüz, o kadar yorulmuşum ki; gece adeta, ölü gibi uyumuşum.

Uyanır uyanmaz, derhal giyindim. Kafama, enli kenarlı şapkamı geçirdim. İkinci vapurla İstanbul'a indim. Doğruca doktorun muayenehanesine gittim.

Doktor, beni bu kadar erken gördüğüne hayret etti. Mutad olan şakrak tavrile:

— Gel bakalım benim sahte hastam. Böyle sabah karanlığı, horozu başına alıp gelmene bakılırsa muhakkak mühim bir haber var?.

Şapkamı çıkardım, bir sandalyenin üstüne attım. Kendim de bir koltuğa gömülerek bir sigara yaktım. Çalışmamdan mağrur ve müftechir bir tavrla:

— Mühim.. çok mühim, doktor.

Diye mırıldandım.

Doktor, bir sandalye çekti. Ciddî bir tavrla karşıma oturarak:

— Mühim haberler, ha... Anlat bakalım, kızım.

Dedi

— İki gündür; nerede çalışıyorum, biliyor musunuz?

— Herhalde.. Beyoğlunda.

— Hayır.

— Ya, nerede?..

— Suikasd yerinde.

— Hangi suikasd yerinde?.

— Haydarpaşada.

— Haa... Suikasd yeri diye, oraya mı diyorsun?.

— Değil mi ya, doktor?.. Yoksa, siz de mi bu hâdisenin bir kaza eseri olduğuna tarafdarsınız?

— Benim, henüz hiç bir fikrim yok... Fakat, meselenin kaza olduğuna kanaat getirmek lâzım.

— Nasıl olur, doktor bey... Müsaade ediniz de size, tedkikat ve tahkikatın neticesini anlatayım.

Hikâyeye, Rozanın evinden çıktığım dakikadan itibaren başladım. Bütün gördüklerimi, bildiklerimi ve işittiklerimi anlattım.

Doktor, derin bir sabrı tahammülle beni dinledi. Hattâ vakit vakit, derin hayret eserleri gösterdi... Fakat, tam sözüm biter bitmez, ne cevap verse beğenirsiniz?.

— Evet, kızım.. bütün bu söyledikleriniz, en kuvvetli mantık delillerine uygun gelebilir... Ancak şu var ki; bu fecî felâketin başlıca sebebi, dik-katsızlık yüzünden vukua gelen bir kazadan başka bir şey değildir.

Derhal, oturduğum yerde doğruldum. Derin bir hayretle sordum:

— Nasıl olur, doktor bey. Hem, söylediklerimi kabul ediyorsunuz. Hem de hâdisenin bir kaza eseri olduğunu iddia ediyorsunuz.

Doktor, sükûnetle cevap verdi:

— Bu iddiayı eden, ben değilim kızım. Tahkik hey'eti, bu yolda rapor vermiştir. Bunu kabul etmek de, zaruftur.

— Fakat ben bunun aksini isbat edeceğim.

Doktor, derhal kaşlarını çattı. Çok ciddi bir tavır aldı.

— Haa.. bak kızım.. sana; cevap vermeden evvel, bir nasihat vereyim. Kulâğında, küpe kalsın... Sen, nazik bir vazife ifa ediyorsun. Bu vazifede birinci şart, siyasete tâbi olmaktır... İcab etmediği zaman, işnenin deliğinden Hindistan'a seyredeceksin. İcab etmediği zaman da, gözünün önündeki haham kubbesini görmeyeceksin... Şimdi, bu meselemin tahkikine memur olanlar, kaza diye rapor verdiler. Sen de kabul edersen ki, bu raporun altını imza edenler, herhalde budala adamlar değildir.

Yerimden fırladım ve bağurdım.

ler. Demek ki bunda, bir sebep ve hikmet var... Bu sebep ve hikmeti, hükümet de kabul etmiştir. Artık bu vaziyet karşısında, ortaya başka bir iddia çıkarmak, doğru değildir.

— Fakat, doktor bey...

— Hiç yorulma, kızım... Bu işin fakatı, makatı yok...

— Canım.. Hiç olmazsa o sebep ve hikmeti öğreneyim.

Doktor, sanki bizi dinleyenler varmış gibi kulağıma eğildi:

— Bana, lüzumsuz gevezelik ettirme... Sen, zeki bir kızsın. Şunu bilmen lâzım ki, biz bugün âdetâ vesayet altında bulunuyoruz. Kuvvetimizin fevkinde bir kuvvet var. Bize yardımcı gelenler, bizim âmirimiz kesildiler... Onlar ne derse, öyle olur.

— Onlar, böyle mi söylüyorlar?

— Evet.

— Fakat hakikat meydanda. Bu kadar meydanda olan bir hakikatten kaçmakta ne mana var?.

— Hakikatten kaçılmazsa, mes'uliyetle karşılaşmak icab ediyor.

Yerimden fırladım. Ve, bağurdım:

— Anladım, doktor bey.. mes'uliyetten kurtulmak isteyenler, (suikasd) 1, (kaza) yapıyorlar.

— Ha, babana rahmet.

— Peder, henüz vefat etmedi.

— Allahın rahmeti, yalnız ölüleri için değildir ya, kızım. Cenabıhak, cümlemize merhamet etsin.

— Amin.. cidden, âmin, doktor bey... (Arkası var)

T. C. ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi : 1838
Sermayesi : 100.000.000 Türk Lirası
Şube ve ajans adedi: 262
Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 Lira İKRAMIYE VERECEK

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4 Aded 1,000 Liralık		4,000 Lira	
4	"	500	"
4	"	250	"
40	"	100	"
100	"	50	"
120	"	40	"
160	"	20	"

DIKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.. Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birinci kânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

"Son Posta" nin siyasi tefriki: 18

GİMAN HARBİNİN ŞARKA AİD KAYNAKLARI

Yazan: Jean Pichon - Tercüme eden: Hüseyin Cahit Yalçın

Süveyş kanalında motörlü nakliyat ve Fransa ile İngiltere arasında bitmiyen rekabet

Bu buhrandan prestijimiz şübhesiz ki pek azalmış bir halde çıkıyorduk. Fakat, Mehmed Alinin Mısır'daki nüfuz ve kudretinin takviye edilmesinden memnun olmamız icab ederdi. Bu sayede, Mısır'da iyi nüfuzumuzu idame edebilecektik.

İngiltere bizi Suriyeden ve Fırat'tan bertaraf etmekle beraber Rusyayı boğazlardan uzaklaştırıyordu. Fakat Mısır meselesi hakkında birçok vesikalara istinaden yazılmış olan bir kitab, M. Roger Lambell'in Sir Valentine Chirol tarafından Büyük Britanyanın Mısır hıdivi ile münasebetleri hakkında beyan ettiği mütealeayı hatırlatıyor. Şark meselelerine dair pek iyi vesikalar toplamış olan İngiliz muharriri Mehmed Alinin aleyhinde bulunacak yerde onun tarafını iltizam etseydi acaba Palmerston'dan iyi yapmış olmaz mıydı diye düşünüyor. İngiltere Suriyede, Mısırda, Arabistanda, Sudanda paşanın hâmisî vaziyetini alsaydı ve ona Fransızlardan daha fazla müzaheret ve müsaade göstererek böyle mahirane bir politika ile hırsicahlarını teşvik etseydi hiç şüphe yok ki Hind yolu üzerindeki hâkimiyetini sağlam ve ucuz surette tesis etmiş olurdu. Daha o tarihten itibaren geniş bir İngiliz - Arab imparatorluğunu kolayca teşkil edebilirdi. İngiltere böyle bir imparatorluk yaratmaya yarım asır sonra çok daha zor şartlar içinde uğraşmış olurdu.

M. Guizot boğazlar mukavelenamesinin müzakeresiyle meşgul olduğu sırada, Fransızlarla İngilizler arasındaki rekabetin en başlı mevzuu olan Yakınşarkın ticaret yolları meselesi hakkında İngiltere hükümeti ile anlaşmağa teşebbüs etti.

13 kânunusani 1841 de, Londradaki sefirimiz Comte de Saint-Aulaire'e Palmerston'a söylenecek şu sözleri tebliğ etti: «Gerek Süveyş tariki Akdeniz ile Kızıldeniz, gerek Suriye ve Fırat tariki Akdeniz ile Basra körfezi arasındaki ticaret yolları için umumî serbestî şeraiti, belki de müsbet bir bitaraflık şeraiti tesis edilebilirdi. Bu bütün Avrupa için büyük bir ehemmiyeti haiz olurdu. Avrupanın Asya ile süratli bir surette artmakta olan münasebetleri için öyle mükemmel prensipler vazederdi ki ihtimal ki bir daha bunları tesise fırsat bulunmazdı.»

M. Guizot birkaç hafta sonra bu meseleyi tekrar ele alarak, Londradaki maslahatgüzarımız Baron de Bourqueney'e yazdığı mektubda «Avrupa ile Asya arasında gerek Süveyş berzahı ve Kızıldeniz, gerek Suriye, Fırat ve Basra körfezi tariki vukua gelen münakale yollarının, hiçbir devlete hususî bir müsaade ve imtiyaz temin etmeden, bütün Avrupa milletleri tarafından serbest surette kullanılmasını temin edecek kat'î bir uzlaşmaya mevzu teşkil edilebileceğini» bildiriyordu.

İngilterenin cevabı gecikmedi. 21 şubat 1841 de, Lord Palmerston Mösyo Guizot'a cevap verdi: «Avrupanın Asya ile büyük münakale yollarından bütün devletlerin serbest surette istifadeleri (ne tarzda kaleme alırsanız alınsın) yalnız İngiltere tarafından elde edilmiş hususî bir nimet gibi telâkki olunacaktır. 15 temmuz 1840 danberi, İngiltere politikasına karşı serdedilen büyük muahazelerden biri Mısır meselesi vesilesile münakale yollarının inhisarını ele geçirmek istemidir. Bunu prensip itibarile sair bütün devletlere de teşmil etmek neye yarınacak? Hindistanda bir imparatorluğa malik olan başka bir devlet var mı? İngilterenin, sahte bir feragat altında mütefiklerini aldattığı söylenecek ve bu da bilhassa Fransada söylenecek. İngilterenin yalnız kendisinin işine yarınacak bir maddenin muahedenameye sokulmasını istediğini ve Fransa ile çalışmak için bunu şart koştuğunu söyleyecekler. Bizim elimizde bir imtiyaz yoktur. İmtiyaz da istemiyoruz. Hususî bir ferdin teşebbüs ruhunun yarattığı şeyi istemekte ve elde etmekte herkes serbest olsun. Bu bir muahedeye konacak şartlar için mevzu teşkil edemez...»

M. Guizot ısrar etmedi ve mesele mu-

allâkta kaldı. Zaten İngilterenin o tarihte müzakereyi bertaraf etmek isteterek bir takım mühim sebebi vardı. Mülâzım Waghorn ile yüzbaşı Francis Chesney tarafından tavsiye edilmiş olan seri nakliyat projelerini ikmal ile meşğuldü. Lord Palmerston «hususî bir ferdin teşebbüs ruhundan» bahsederken onlara ima ediyordu.

Mısır seferinden sonra, Manş denizinin öte tarafındaki komşularımız Hindistandaki imparatorluklarla seri münakale vasıtaları tesisi ile işgalden hâli kalmamışlardı. 1823 de ve 1826 da, Bombay hükümeti Hindistan ile Süveyş arasında buharlı bir seyrüsefer servisi tesisi için Türkiyeye iki kere teklifte bulunmuşsa da muvafık bir cevap alamamıştı. Bunun üzerine, mülâzım Waghorn Hindistana gitmek için Mısır yolu ihtiyar edilirse, iptidai vesait ile bile, elde edilecek büyük tasarrufları isbata kalktı. 1829 da, Ümidburnu yolile gönderilmiş olan mektubların ikinci nüshalarını masrafı kendisine aid olmak üzere sevk etmek müsaadesini istihsal etmişti. Mutad nakliye vasıtalarını kullanarak ve bilhassa İskenderiyeden Süveyş kadar Mısır geçmek için «Overlan yolunu» takib ederek hep o birinci gelmişti. Bu isbat neticesinde, 1830 da Bombaydan Süveyş ilk defa olarak buharlı bir gemi geldi. Fakat Mehmed Ali bu nakliyata pek müsaide görünmediğinden, İngilizler Fırat tariki nehir nakliyatını da tedkik etmişlerdi. İşte 1828 ve 1832 de Mezopotamya ve Kızıldeniz tariki vukua gelen üç seyahat ten sonradır ki yüzbaşı Francis Chesney mülâzım Waghorn'un kararlarında farklı neticelere vâsil oldu. O, Basra körfezi yolu lehinde rey beyan ediyordu. Bunun üzerine, Kızıldeniz yolile ve Basra körfezi ve Fırat yolile mukayeseli bir tecrübe yapıldı. Fakat tasarruf ve ıktisad mülâhazasına mebnî Ümidburnu yolile celbi iktiza eden kömür nakliyat zorluğundan dolayı bu tecrübeler cesaret verici bir mahiyet arz etmediler.

Binaenaleyh istikbalde bulunacak hai çaresi şimendiferlerle buhar gemilerinin birlikte istimalinden ibaret gibi görünüyordu. Bunu, 1837 de, yüzbaşı Francis Chesney Fıratın seyrisefaine kabiliyeti hakkında uzun ve derin bir tedkikten sonra tavsiye etti. Suriyede, Lâzkiye ile İskenderun arasında Süveydiyeden hareket ederek Antakya ve İskenderundan geçecek ve Fırat üzerinden Meskeneye müntehi olacak bir demiryolunun inşasını tavsiye ediyordu. Bu şimendiferin mütemmimi olmak üzere, Meskene ile Basra arasında bir de gemi servisi ihdas olunacaktı.

İşte M. Guizot'un Lord Palmerston'a Süveyş ile Basra körfezi yollarının bitaraf hale sokulmasını teklif ettiği zamanlarda İngilizler yüzbaşı Chesney'in projesini fiile çıkarmak üzere idiler. Bağdadda, İngiltereden numaralı olarak gönderilmiş parçalarla inşa edilen vapurlar biraz sonra Fırat üzerinde sefere başlayacaklardı. Diğer taraftan Peninsulair ve Orientale kumpanyası, 1840 tarihindenberi, Hindistan ile Süveyş arasında bir vapur servisi tesis etmişti. Londra kabinesi İskenderiyeyi Kahire yolile Süveyş'e bağlayacak bir demiryolunun inşasını da düşünüyordu ve Mısır berzahından bir kanal açılması hakkındaki Fransız projelerini akamete uğratmak üzere bu hattın imtiyazını alacağını ümid ediyordu. Görülüyor ki Lord Palmerston Avrupa ile Hindistan imparatorluğu arasındaki büyük münakale yolları üzerinde başka devletlere ve bilhassa Fransanın bir takım hukuk dava etmelerine hiç te müsaade edecek değildi. M. Guizot'un verdiği cevabda, bu Hindistan imparatorluğunun yegâne hâkimi İngiltere olduğunu hatırlatmakta da kusur etmemiştir.

1854 de Kırım muharebesi vukua geldi. 30 mart 1856 da, muhasemata nihayet veren Paris muahedenamesi Avrupa devletlerinin Türkiye ile münasebetlerinde bir değişiklik yaptı.

(Arkası var)

Fazla Yemek

Bazan insan kendisini tutamıyarak veyahud bir bayram, ziyafet veya davette mutaddan fazla yer ve içer. Fakat çok geçmeden vücudunda ağırlık MİDEDE EKŞİLİK veya kusma elhasıl bir keyif bozukluğu hissedilir. O zaman derhal yarım bardak taze suya bir kahve kaşığı

MAZON
Meyva Tuzu

katarak içiniz; keyifsizlik alâmetleri zail olur. İçilmesi gayet lâtifdir. Tesiri seri, kolay, tabii ve kalîdir. Mazon isim ve HOROZ markasına dikkat.

Inhisarlar U. Müdürlüğünden :

- I — Şartname ve nümunesi mucibince satın alınacak 26½ m/m lik yüksek nevi 15000 bobin sigara kâğıdı kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.
- II — Muhammen bedeli beher milimi sıf 2,10 kuruş hesabına 8347,50 lira ve muvakkat teminatı 626.07 liradır.
- III — Eksiltme 28/XI/938 tarihine rasthyan Pazartesi günü saat 15 de Kaba- tahta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.
- IV — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabilir.
- V — Mühürlü teklif mektubunu kanunî vesaik ile % 7,5 güvenme parası mak- buzu veya banka teminat mektubunu ihtiva edecek olan kapalı zarfların eksilt- me günü en geç saat 14,30 a kadar yukarıda adı geçen komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde verilmesi lâzımdır. «7480»

Cinsi	Miktarı	Muhammen B.		% 7,5 teminatı	Eksiltmenin şekli
		beheri Lira K.	tutarı Lira K.		
Beyaz toz yaldız	100 kilo	2,80	280.—	21.—	Pazarlık 14
Sünger kâğıdı	15000 adet	—,8	1200.—	90.—	Açık 14,30

- I — Yukarıda cins ve miktarı yazılı iki kalem malzeme şartname ve nümu- neleri mucibince hizalarında yazılı usullerle ayrı ayrı satın alınacaktır.
- II — Muhammen bedelleriyle muvakkat teminatları hizalarında gösterilmiştir.
- III — Eksiltme 7/XII/938 tarihine rasthyan Çarşamba günü hizalarında yazılı saatlerde Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda ya- pılacaktır.
- IV — Şartnameler parasız olarak hergün sözü geçen şubeden alınabileceği nümunelerde görülebilir.
- V — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatlerde % 7,5 güvenme pa- ralarile birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. «8485»

İşin mahiyeti	Keşif bedeli	% 7,5 teminatı		Şartname	Eksiltmenin
		Li. Kr.	L. Ku.		
İstanbul başmüdürlüğü binasının kaldırım ta- miri işi	1185,65	89,03	— —	— —	pazarlık 14
Maltepe enstitüsü memur evleri bahçe duvarlarile kaldırım yapılması işi	881,27	62,84	—	5 açık	14,30
Bahariye tütün işleme evi iskelesi inşaatı	729,80	54,73	—	4 açık	15

- I — 9/XI/938 tarihinde ihale edilemeyen İstanbul Başmüdürlüğü kaldırım ta- miri işi, Maltepe enstitüsü memur evleri etrafına duvar ve parmaklık ve mer- divenli üç bahçe kapısı ile kaldırım yaptırılması işi, Bahariye tütün işleme evi- ne yeniden yaptırılacak iskele inşası hizalarında yazılı usullerle ayrı ayrı ek- siltmeye konmuştur.
- II — Keşif bedelleriyle muvakkat teminatları hizalarında gösterilmiştir.
- III — Eksiltme 1/XII/938 tarihine rasthyan Perşembe günü hizalarında yazılı saatlerde Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda ya- pılacaktır.
- IV — Keşif, şartname ve projeler yukarıda yazılı bedellerle hergün sözü ge- çen şubeden alınabilir.
- V — Maltepe Enstitü duvarları ve Bahariye işleme evi eksiltmelerine iştirak etmek isteyenlerin Inhisarlar Umum Müdürlüğü İnşaat Şubesinden fennî ehli- yet vesikası almaları lâzımdır.
- VI — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatlerde % 7,5 güvenme paralarile birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (8336)

Cinsi	Miktarı	Muhammen B.		% 15 teminatı	Eksiltmenin şekli
		Beheri L. K. S.	Tutarı L. K.		
Bileği taşı	96 adet	—	36.—	5. 40	Pazarlık 14
Tütün tozu	100 ton	Bedeli	550.—	187. 50	Açık 14,15
		Ambalaj mas	700.—		
			1250.—		
İskarta ip	1958 Kilo	— 19. 12, 5	374. 46	56. 16	14

- I — Paşabahçe fabrikasında eski cam fabrikası enkazından bakiye 50 santim kutunda ve bir santim kalınlığında 56 adet bileği taşı, İzmir tütün fabrikasın- da mayıs 939 nihayetine kadar toplanacak 100 ton tütün tozu ve Üsküdar de- polar grupunda mevcut 1958 kilo iskarta ip hizalarında yazılı usullerle satıla- caktır.
- II — Muhammen bedelleriyle % 15 teminatları hizalarında gösterilmiştir.
- III — Arttırma 28/XI/938 tarihine rasthyan Pazartesi günü hizalarında yazılı saatlerde Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesinde müteşekkil komisyonunda yapılacaktır.
- IV — Bileği taşı nümuneleri Paşabahçe fabrikasında 1145 + 813 = 1958 kilo ip nümunesi Üsküdar depolar grupunda görülebilir.
- V — İsteklilerin arttırma için tayin edilen gün ve saatlerde % 15 teminat pa- ralarile birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. «8247»

Cinsi	Miktarı	Muhammen B.		% 7,5 teminatı	Eksiltmenin şekli
		Beheri L. Kr.	Tutarı L. Kr.		
Yassı ve Yuvar- lak kayış	1575 metre	—	896.—	«Sif»	67.20 14
97X68 sarı tırtık- lı alüminyum Ka.	200 kilo	2.24	448.—	«Sif»	3.86 14.80

- I — Şartnamelerine ekli listede eb'ad ve miktarı yazılı 1575 metre yassı ve duvarlak kayış ile 37×68 sarı tırtıklı alüminyum kâğıdı şartname ve nümuneleri mucibince ayrı ayrı açık eksiltme usulile satın alınacaktır.
- II — Muhammen bedelleriyle muvakkat teminatları hizalarında gösterilmiştir.
- III — Eksiltme 30/XI/938 tarihine rasthyan Çarşamba günü hizalarında yazılı saatlerde Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda ya- pılacaktır.
- IV — Şartnameler parasız olarak hergün sözü geçen şubeden alınabileceği

TÜRKİYE
İS
BANKASI

BUGÜN EKEN
YARIN
BIÇER

Aydın Vilâyeti daimî encümeninden

- 1 — Eksiltmeye konulan iş Aydın ilinin Çine kazasında ilk mektep inşaatı 27570 lira 31 kuruş keşif bedellidir.
- 2 — Bu işe aid şartname ve evrak şunlardır:
A — Kapalı zarf usulile eksiltme şartnamesi.
B — Mukavele projesi.
C — Bayındırlık işleri genel şartnamesi.
D — Fennî şartname.
E — Keşif metraj cetvelleri.
F — Resimler.
İstiyenler bu evrakı Aydın Nafia Müdürlüğünde görebilirler.
- 3 — Eksiltme 8/12/938 Perşembe günü saat 15 de vilâyet daimî encümeninde yapılacaktır.
- 4 — Eksiltme kapalı zarf usulile yapılacaktır.
- 5 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 2068 liralık muvakkat teminat vermesi ve Aydın vilâyetinden bu iş için alınmış müteahhidlik vesikası gös- termesi yaptığı en büyük işin bedeli 2500 liradan aşağı olmaması müteah- hidin bizzat diplomalı mühendis veya mimar olması veya bunlardan birisile müştereken teklif yapması ve mukaveleyi birlikte imza etmesi lâzımdır.
- 6 — Teklif mektubları yukarıda üçüncü maddede yazılı satten bir saat evveline kadar nafia dairesine getirilerek eksiltme komisyonu reisliğine makbuz mu- kabilinde verilecektir. Posta ile gönderilecek mektubların nihayet üçüncü maddede yazılı saate kadar gelmiş olması ve dış zarfın mühür mumu ile iyice kapatılmış olması lâzımdır. Postada olacak gecikmeler kabuî edilmez. (8488)

İstanbul Defterdarlığından.

- Boğaziçinde Arnavutköyünde Arnavutköy mahallesinin yeni Set sokağında es- ki 13 yeni 8 sayılı evin 9/48 payı muhammen (607) altı yüz yedi lira 50 kuruş bedel üzerinden parası peşin verilme ve yirmi senelik vakıf icaresile sair mas- rafı alıcuya aid olmak şartile açık artırma usulile satılacaktır.
- İsteklilerin 28/11/938 Pazartesi günü saat 14 de yüzde yedi buçuk teminat ak- celerile Millî Emlâk Müdürlüğünde toplanan komisyona müracaatları. (F.) (8344)

gibi nümuneleri de görülebilir.

- V — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatlerde % 7,5 güvenme pa- ralarile birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. «8282»

- I — İdaremizin nakliyat şubesi için şartnamesi mucibince yapılacak açık güverteli armalı ve tam teçhizatlı bir adet çektirme (tekne) 19/XI/938 tarihini- de ihale edilemediğinden yeniden pazarlık usulile eksiltmeye konmuştur.
- II — Muhammen bedeli 4500 lira ve muvakkat teminatı 337.50 liradır.
- III — Eksiltme 5/XII/938 tarihine rasthyan Pazartesi günü saat 14 de Kaba- taşta Levazım ve Mübayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.
- IV — Şartnameler parasız olarak hergün sözü geçen şubeden alınabilir.
- V — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme pa- ralarile birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (8535)

Dünyanın
En Sağlam ve
Sihhi

Prezervatifleri

Teki 10, 3 lük 20,
6 lük 40 Kuruştur.
Her eczanede bulunur

Son Posta

Yerebatan, Çatalçeşme sokak, 25
Yevmi, Siyasî, Havadis ve Halk gazetesi
İSTANBUL

Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuz ve gazetemize aiddir.

ABONE FİATLARI

	1	6	3	1
	Sene	Ay	Ay	Ay
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
TÜRKİYE	1400	750	400	150
YUNANİSTAN	2340	1220	710	270
ECNEBİ	2700	1400	800	300

Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur.

Gelen evrak geri verilmez.
İlanlardan mes'uliyet alınmaz.
Cevap için mektublara 10 kuruşluk Pul ilâvesi lâzımdır.

Posta kutusu : 741 İstanbul
Telgraf : Son Posta
Telefon : 20203

Eyi Işık

Evinizi şenlendirir

Bunun için de içi buzlu Osram-D-ampulünü tercih etmelisiniz. Osram-D-ampulları sarf edecekleri cereyana mukabil elde edilebilecek azami ışık nisbetini temin ederler, yani

Ucuz ışık!

Bunun için daima tecih edeceğiniz içi buzlu

OSRAM-D

AMPULLARI

AEG

Türkiye Vekilleri:

Elektron

Türk Anonim Elektrik Şirketi Umumiyesi
İSTANBUL P.K. 1449

Türk Anonim Şirketi
İSTANBUL P.K. 1144

Öksürenlere ve göğüs nezlelerine **KATRAN HAKKI EKREM**

Türk Hava Kurumu

BÜYÜK PİYANGOSU

İkinci Keşide: 11 / Birincikânun / 938 dedir.

Büyük ikramiye: 45.000 Liradır...

Eundan başka: 15.000, 12.000, 10.000 liralık ikramiyelerle (20.000 ve 10.000) liralık iki adet mükâfat vardır...

Yeni tertibden bir bilet alarak iştirak etmeyi ihmal etmeyiniz. Siz de piyangoğunun mes'ud ve bahtiyarları arasına girmiş olursunuz...

Asipin Kenan

Sizi soğuk algınlığından, nezleden, gripden, baş ve diş ağrılarından koruyacak en iyi ilaç budur.

İsmine dikkat buyurulması

Beykoz

Deri ve Kundura Fabrikası

Türk Anonim şirketi müdüriyetinden:
Şirket müdüriyeti İstanbulda Aşrefendi sokağında Baker hamının 2 inci katına nakledilmiştir.

P. T. T. Fabrika müdürlüğünden:

Kasa imalinde kullanılmak üzere on üç kalem saç ve sair malzeme açık eksiltme ile satın alınacaktır. Muhammen bedeli 849 lira 94, teminatı muvakkatesi 63 lira 75 kuruştur.

Eksiltme 25/11/938 tarihine müsadif Cuma sabahı saat 10 dadır.

İsteklilerin şartnameyi görmek için hergün eksiltmeye girmek için de muayyen gün ve saatte teminat makbuzlarıyla birlikte fabrikada müteşekkii komisyon gelmeleri. (8260)

ADEMİ İKTİDAR

Ve BEL GEVŞEKLİĞİNE KARŞI

HORMOBİN

Tabletleri. Her eczanede arayınız.
(Posta kutusu 1255 Hormobin) Galata, İstanbul

Ticarethanemiz eskisi gibi kürk mantolarını 10 sene garantili ve

12

ay vade ile kefaletsiz olarak satılmaktadır. Anadoluda aynı şartlarla sipariş kabul etmekteyiz.

Mahmudpaşa Kürköü han içerisi
BEYKO Telefon: 21685

İlan Tarifemiz

Tek sütun santiml

Birinci	sahife	400	kuruş
İkinci	sahife	250	»
Üçüncü	sahife	200	»
Dördüncü	sahife	100	»
İç sahifeler		60	»
Son sahife		40	»

Muayyen bir müddet zarfında faclaza mikdarda ilan yaptıracaklar ayrıca tenzilâtli tarifemizden istifade edeceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek sayfa ilânlar için ayrı bir tarife deriş edilmiştir. Son Posta'nın ticari ilânlarına aid işler için şu adrese müracaat edilmelidir:

İlanlık Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç

SAHİPLERİ: S. Ragıp EMEÇ
A. Ekrem UŞAKLIĞIL

Milyonlarca kişinin sıhhi ve idareli sabunu

Milyonlarca pratik kadının buldukları ve kullandıkları ideal sabunu olan CADUM sabununu siz de kullanınız. Gayet kurudur, fazla köpürür ve kokusunu son damlasına kadar muhafaza eden en ekonomik bir sabundur. En sıhhi bir sabun olup en hassas cildleri bile mükemmelen temizler ve beyazlatır.

CADUM SABUNU

GÜZELLİĞİNİZ İÇİN

KREM BALSAMIN KANZUK

Bütün dünyaca takdir edilmiş sıhhi güzellik kremleridir. Gece için yağlı, gündüz için yağsız ve halis acıbadem çeşidleri hususi vazo ve tüplerde satılır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
BEYOĞLU - İSTANBUL

PARİS ve LONDRA'nın En son modellerine göre BAYANLAR için büyük

ŞAPKA MEŞHERİ

gayet ucuz fiatlarla BAKER MAĞAZALARINDA ŞAPKA dairesinde satılmaktadır.

Mühim müjde:

15 sene teminatlı Meşhur Singer saatlerinin satışında tenzilâta başlandı. Singer Saat Mağazası İstanbul Eminönü Tel 21964

ŞAPKA

Meraklılarına Viyananın meşhur

P. ve G. HABIG

Marka şapkaların en son modelleri gelmiştir

Taklitlerinden sakınmak için Şu resimdeki markaya dikkat